Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 23 май 1969 йил, жума ● № 119 (14.282). ● Баҳоси 2 тийин.

САВДО ВА ЭҲТИЁЖ

Совет кишиларининг моддий-маданий фаровонлиги йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бунинг боиси Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукумати коммунизм қураётган меҳнаткашлар турмуш шароитларини тобора яхшилаш, уларнинг ҳамма талаб-эҳтиёжларини қондириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганидадир. Ишчилар, зиёлилар ва қишлоқ аҳлининг иш вақтларини қисқартириш ва маошларини кўпайтириш ҳақида сўнгги йилларда қабул қилинган ва изчиллик билан амалга оширилаётган қарорлар ленинчи Коммунистик партиямизнинг ҳаёт қонуни — совет кишиси турмуш даражасини яхшилашдан иборат эканлигини исботлаб турибди.

Меҳнаткашлар моддий-маданий фаровонлигининг ўсаётганлигини шундан ҳам кўриш мумкинки, бизда кенг истеъмол товарларига бўлган талаб йил сайин, ой сайин ортиб бормоқда. Саноатимиз буни ҳисобга олиб, халқ истеъмоли молларининг миқдори, хили ва сифатини ошириш соҳасида катта ишлар қиляпти. Жонкуяр савдо ходимлари эса ана шу товарларни меҳнаткашларга вақтида етказиб бериш, харидорларнинг юксак диди ва нозик талабларини қондириш учун жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар. Эндиликда совет савдоси совет кишиси турмушининг ажралмас қисмига айланиб қолди. У юқори малакали кадрлар билан муттасил таъминланяпти.

Республикамиз давлат ва кооператив савдо ходимлари ташаббус кўрсатиб ишлайдиган, илғор тажриба ва техника воситаларидан моҳирлик билан фойдаланадиган бўлиб қолдилар. Биз савдо маданиятини яхшилаб эгаллаб олган, ўзларининг ширин муомаласи, кишилар ҳақидаги ғамхўрлиги билан харидорларнинг зўр меҳр-муҳаббатини қозонган кўплаб савдо ташкилотлари, жонкуяр савдо ходимлари билан фахрланамиз. Айниқса Тошкент шаҳридаги Фрунзе район ошхоналар тресты, Чирчиқ шаҳар савдо бўлими, Андижон область Москва район матлубот жамияти ва бошқа кўплаб савдо ташкилотлари ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар, ўзларининг янгилик излаши, харидорлар талаб-эҳтиёжларини тўғри пайқаб олишлари билан кўпчиликнинг ҳурматини қозонмоқдалар. Шу боисдан ҳам ана шу савдо ташкилотлари товар обороти планларини ҳамиша уддалайдилар, уларнинг шаънига фақат яхши гаплар айтилади.

Саноатимиз ва савдо ташкилотлари планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтган ҳозирги пайтда ишлаб чиқариш билан савдо ташкилотлари ўртасидаги тўғридан-тўғри алоқаларни мақбул равишда пухта ўрнатиш ҳам савдодаги, ҳам саноатдаги муваффақиятларни белгиловчи асосий омилдир. Қачонки савдо ташкилотлари ва истеъмол буюмлари ишлаб чиқарувчи корхоналар ўртасида алоқалар мустаҳкамланса ва улар бутун фаолиятини харидорлар талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда йўлга қўйса, ўшандагина меҳнаткашларнинг кенг истеъмол молларига бўлган талабларини вақтида ва тўла қондириш мумкин бўлади. Республикамиздаги бир қанча корхоналар кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш топшириқларини дуруст уддалаяптилар. Уларнинг маҳсулотларидан савдо ташкилотлари ҳам, харидорлар ҳам мамнун. Лекин, умуман олганда, республика саноат корхоналари савдо ташкилотлари буюртмаларини қониқарли бажаряпти, деб бўлмайди. Фақат ўтган йилдагина корхоналар савдо ташкилотларига 70 миллион сўмлик саноат, 16 миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари кам тайёрлаб берди.

Бу йил ҳам аҳвол тузук эмас. Шу йилнинг биринчи кварталида 24 миллион сўмлик энг зарур саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари савдо тармоқларига етказиб берилмади. Айниқса меҳнаткашлар кўп талаб қиладиган газламалар, трикотаж кийимлар, хўжалик ва маданий моллар, шунингдек атторлик молларига бўлган талабларни республика саноат корхоналари мутлақо қондиролмаяпти. Айниқса Тошкент тўқимачилик комбинати, Самарқанд, Андижон трикотаж фабрикалари, Тошкент трикотаж фирмаси ва бошқа бир қатор корхоналар савдо ташкилотларининг заказларини тўла бажара олмаяптилар. Натижада савдо ходимлари ўз харидорлари олдида уялиб қолишмоқда. Буларнинг ҳаммаси — корхоналар ва савдо тармоқлари раҳбарлари ҳанузгача ўзаро яхши алоқа ўрната олмаганлигидан, меҳнаткашлар талабларини етарли ўрганмаётганликларидан далолат беради.

Шуни айтиш керакки, савдодаги муваффақиятлар корхоналар кенг истеъмол буюмларини вақтида етказиб бериши, савдо тармоқларининг кенгайишигина эмас, балки меҳнаткашлар оммаси билан кун сайин бевосита алоқа қилиб турадиган савдо ходимларининг уддабурролиги, муомала маданиятига, одамларга бўлган муносабатига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Тўғри, юқорида қайд қилинганидек, сўнгги йилларда савдо маданияти анча кўтарилди. Лекин ҳанузгача эскича, қолоқ усулларга ёпишиб олган, харидорлар билан муомала қилишнинг замонавий форма ва методларини эгаллашга қизиқмайдиган бегам, беташвиш савдо ходимлари анчагина топилади.

Бизда совет савдосининг чинакам жонкуярлари, кишиларга ҳалол хизмат қилишга бел боғлаган ходимлар ҳамиша ҳурмат қилинади. Улар меҳнати худди пахтакор ёки шахтёр, металлург ёки ўқитувчи меҳнатидек қадрланади. Чунки, совет савдо ходими зиммасида — коммунизм қурувчиларига ҳалол хизмат қилишдек шарафли ва масъулиятли вазифа турибди. Дарвоқе, савдо соҳасида ишловчи ходимларга нисбатан шубҳа билан менсимай қарайдиган, савдо хизматчиларининг қийин ва мураккаб ишларини тўғри баҳолай олмайдиган калтабин, ғаразгўй шахслар ҳам борки, бундай кишиларга кескин зарба бериш керак. Шу билан бирга савдо тармоқларини софдил, касбига меҳр қўйган малакали мутахассислар билан янада мустаҳкамлаш, бу соҳага суқилиб кириб олган, давлат ва харидорлар ҳақига хиёнат қилиб, ҳалол савдо ходимлари шаънига доғ туширaётган шахсларни дарҳол четлатиш керак. Маҳаллий партия, совет, касаба союз ташкилотлари савдо ходимлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришлари зарур.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги даври, ҳамма соҳада бўлгани каби, савдода ҳам янгича ишлашни, илғор иш методлари ҳамда техникадан моҳирона фойдаланишни тақозо этади. Бизда харидорлар билан алоқа қилишнинг энг прогрессив усулларини қўлланиб, бой тажриба тўплаган коллективлар кўп. Товарларни харидорнинг уйига етказиб бериш, далада савдо уюштириш, яхши реклама қилишдаги тажрибаларни ёйиш айниқса муҳим. Область, шаҳар ва район ижроия комитетлари, савдо шохобчаларидаги партия, комсомол ташкилотлари бу борада жонбозлик кўрсатишлари лозим. Улар айниқса намунали савдо маданияти учун, харидорлар талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун социалистик мусобақани кун сайин қизитишлари, савдо коллективларида туғилаётган энг яхши ташаббусларни қўллаб-қувватлашлари керак.

Совет савдоси — коммунизм қурилишига, янги жамият бунёд этаётган меҳнаткаш, ижодкор совет кишиларига хизмат қилади. Унинг меҳнаткашлар талаб-эҳтиёжларини қондиришдаги ҳиссаси бебаҳодир. Шундай юксак, олижаноб вазифани бажаришга даъват этилган савдо ходимларимиз нозик дидли, талабчан совет кишилари фаровонлиги йўлида фидокорлик кўрсатадилар, савдо маданиятини юксак даражага кўтариш билан В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейини муносиб кутиб оладилар.

БЕДА ЎРИМИ

Сурхондарё областидаги илғор хўжаликларда бу йил ем-хашакни мўл жамғариш учун қизғин кураш кетаётир. Колхоз ва совхозларда беданинг дастлабки ўрими муваффақиятли ўтказилмоқда. Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозида эса беда бир марта ўриб олинди.

Бу колхозда 172 гектар бедапоя бор. Колхозчилар ҳар гектар бедапоядан камида 100 центнер қуруқ пичан олишга аҳд қилишган. Биринчи ўримда ҳар гектар ердан 30 центнер пичан йиғиб олинди. Беда ўрими беш иш кунида тугалланди. Тўра Қулсоатов бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадасининг 22 аъзоси зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқда. Қизил юлдузчилар бу йил бедани камида 4 марта ўриб олиш учун муҳим агротехника тадбирларини қўлланяптилар.

Колхозда табиий пичанни ўришга ҳам киришилди. Қоракамар ва Хотинработ массивларидан бу йил камида 1000 тонна хашак жамғарилади. Ҳозиргача 150 тонна хашак ўрилди.

М. ЭРМОНОВ.

■ ◆ ■

Наманган районидаги Охунбобоев номли колхознинг пахтакорлари барча майдонга экилган чигитни текис ундириб олишди. Ҳозир хўжаликда ғўза парвариши кун сайин авж олдириляпти. Механизаторлар экинни икки томонлама культивация қилишяпти. Бу йил 57 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган коммунист Угилхон Тўраева бошлиқ бригадада ғўза парвариши айниқса намунали олиб боришяпти. Бригада механизаторлари Мирзаабдулла Тўраев ва Абдували Эгамқуловлар экинни сифатли культивация қилиб, ривожини тезлаштиришда алоҳида ибрат кўрсатишяпти. Суратда: бригадада ғўзани икки томонлама культивация қилиш пайти.

Ш. Османов фотоси.

Дугоналар, Мирзачўлга келинг

ЧЎЛЛАРНИ БЎСТОН ҚИЛАМИЗ

Мирзачўл — мардлар макони. Бу ерга яхши ният билан келган ҳар бир киши меҳнат ҳам қилади, роҳатини ҳам кўради, жўшқин ҳаёт ўтида тобланиб, чиниқади. Мен Мирзачўлга биринчи чўлқуварлар қаторида келганман. Шундан буён дўстларим, дугоналарим билан қўлни-қўлга бериб меҳнат қилиб келяпман, пахтакор деган номни шарафлаш учун курашяпман.

Мирзачўл биз ёшларга тажриба мактаби бўлди. Пахтачилик илми, янги ер ўзлаштирш йўллари, ҳосилдорликни ошириш омилларини шу ерда ўргандик. Дастлаб оддий ишчи эдим, сўнгра комплекс механизациялашган бригадага бошлиқ қилиб кўтаришди. Мирзачўлга келиб иш бошлаганимиздан буён ўтган давр пахта майдонини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш, меҳнатнинг оғирини машиналар зиммасига юклаш учун кураш даври бўлди. Сўзимнинг исботи учун мисоллар келтираман.

Илк дафъа иш бошлаган йилимиз пахта майдонимиз 50 гектар эди. Гектаридан олинган ҳосил 14-15 центнердан ошмади. Гарчанд пахта тайёрлаш плани бажарилса-да, даромаддан кўнглимиз тўлмади. Чунки, пахтанинг ҳосилдорлиги кам, сорти паст, таннархи қиммат бўлди. Олган даромадимиз ҳам шунга яраша бўлди.

Энди аҳвол бутунлай ўзгарди. Янги ер ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини 138 гектарга етказдик. Ўтган йили гектаридан 29 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтардик. Шуниси қувончлики, биз деҳқончилик маданиятини юксалтиришда катта муваффақиятларга эришдик. Еримиз кафтдек текис. Зовур қазилиб, зах сув қочирилди. Бу билан тупроқнинг унумдорлиги оширилди. Экинларни суғориш учун новлар қурилган. Бу билан сувнинг исроф бўлиши бутунлай тугатилди. Чигит экиш, ғўза парвариши фақат машиналар ёрдамида бажариляпти. Шу мисолларнинг ўзигина бригадамиз, совхозимиз, қолаверса, районимиз Мирзачўлда пахтачиликни ривожлантиришнинг катта йўлига чиқиб олганлигидан нишонадир.

Биз пахтани машиналар билан теришда ҳам яхши натижаларга эришяпмиз. Дастлабки йиллари ялпи ҳосилнинг 55-60 проценти «зангори кема»ларда терилган бўлса, ҳозир 94-95 процент пахтани машиналар йиғиб-териб, саранжом-саришталаб беряпти. Шу ўринда машина деҳқоннинг энг яқин дўсти, мададкори эканини кўрсатувчи бир мисол келтираман. Биз Мирзачўлга келиб биринчи марта деҳқончилик қилган йилимиз пахта йиғим-терими роса 65 кунга чўзилган эди. Эндиликда теримни 25-30 иш кунида тўла тугаллаяпмиз, пахта тайёрлаш планини жуда қисқа муддатда бажаряпмиз.

1969 йилги режаларимиз яна улкан. Гектаридан 35 центнер ҳосил етиштиришга аҳд қилдик. Чигитни вақтида экиб бўлдик. Вазиятни ҳисобга олиб ғўза парваришини пешма-пеш бошлаб юбордик. Биринчи культивация вақтида ҳар гектар ерга 100 килограмм азот, кўплаб фосфор ва чиритилган маҳаллий ўғит солдик. Бироқ устма-уст ёғингарчилик бўлиб, пахта майдонларини қатқалоқ босди, ўсимлик яхши ривожлана олмади. Қатқалоқ дарҳол юмшатилди, қатор ораларига гўнг сепилди. Бегона ўтнинг пайдо бўлишига йўл қўймаслик чораларини кўряпмиз. Ҳозир ўсимлик ер бетини қоплади. Аммо унинг ривожланиши ҳамон ўтган йилдагидан анча орқада қоляпти. Пахтакорларимиз бутун куч-ғайратларини ана шу қолоқликни тугатишга сарф этмоқдалар. Ғўзанинг иккинчи комплекс парвариши жадал суръатлар билан давом эттириляпти.

Совхозимизда пахтачилик билан бир қаторда, бошқа тармоқлар ҳам тараққий эттирилмоқда. Қийғос ҳосилга кирган мевалик боғларимиз бор. Дастлабки йилларда ўтказилган кўчатларнинг мевасидан баҳраманд бўляпмиз. Шоличилик, сабзавотчилик сердаромад соҳага айлантирилди. Шу йилнинг ўзидагина 20 гектар янги боғ ташкил этдик.

Хўжалигимизда маданий-маиший, маданий-оқартув муассасалари сони ортиб боряпти. Кинотеатримиз бор. Ишдан қайтгач кинофильмлар, концертлар кўриб ҳордиқ чиқарамиз. Қўша-қўша магазинлар, медицина муассасалари халққа хизмат кўрсатяпти. Ҳар уч хонадоннинг бирида «Волга», «Москвич» енгил автомашина ёки мотоцикль бор. Чўлга келиб бахт топдик. Уй-рўзғорлик, болачақалик бўлдик. Рўзғоримиз маданий, ҳаётимиз фаровон. Буларнинг ҳаммаси ҳалол меҳнатимиз натижаси.

Совхозимизда ишлаш ва ўқиш учун ҳамма шарт-шароитлар бор. Ишчиларимиз кечки ишчи-ёшлар мактабларида, институтларнинг сиртқи бўлимларида ўқимоқдалар.

Мен сизларга мурожаат қиламан: дугоналар, Мирзачўлга келинг. Меҳнатни ҳам, роҳатни ҳам бирга баҳам кўрайлик!

Инобат ОХУНОВА,
Сирдарё областидаги Титов номли 6-совхоз комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи. Республикада хизмат кўрсатган механизатор.

МАТЛУБОТЧИЛАР ЗАФАРИ

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилган республикамиз матлуботчилари катта муваффақиятга эришдилар. Тухум харид қилиш ярим йиллик плани муддатидан илгари ошириб бажарилди. Топшириқдаги 95 миллион 760 минг дона ўрнига 95 миллион 965 минг дона тухум харид қилинди. Матлуботчилар мусобақасида Наманган, Андижон, Самарқанд ва Қашқадарё областларининг тайёрлов ходимлари ғолиб чиқишди. Улар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини анча ошириб адо этишди.

ИККИНЧИ КВАРТАЛ ПЛАНИ — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ТЕХНИКА ҚУДРАТИ

Шаргун кўмир конидаги брикет фабрикасида қудратли пеногенератор қурилиб ишга туширилди. Бу фабрика ишлаб чиқариш қувватини оширибгина қолмай, шу пайтгача қўл кучида бажариб келинаётган юмушларни автоматик ҳал этади. У кўп сонли ишчиларнинг оғирини енгил қилди. Пеногенератор шарофати билан фабрикада меҳнат унумдорлигини 16,4 процент оширишга муваффақ бўлинди.

ВАЪДАСИГА ВАФОДОРЛАР

Каттақўрғондаги Куйбишев номли ёғ-мой комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари беш йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган социалистик мажбуриятлари изидан бориб, муттасил яхши кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар. Комбинатда шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида ишчилар томонидан киритилган 10 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бундан корхона баракали даромад кўрмоқда.

Биринчи квартал планини барвақт уддалаган комбинат коллективи иккинчи квартал планини ҳам муддатидан 15 кун илгари бажариш учун социалиститк мусобақа байроғини баланд кўтармоқда.

БИНОКОРЛАР ТУҲФАСИ

«Главташкентстрой»га қарашли 6-трест. 3-қурилиш бошқармасининг серғайрат бинокорлари май ойи қурилиш планини бажардилар. П. Паршаков бошлиқ сувоқчилар бригадаси, С. Марказашвили бошлиқ бўёқчилар бригадаси, Л. Евгений бошлиқ дурадгорлар бригадаси коллективлари яхши муваффақиятларни қўлга киритдилар. Улар яқинда республикамиз пойтахти марказида 40 ва 48 квартирали кўп қаватли уй-жой биноларини муддатидан илгари қуриб фойдаланишга топширдилар.

Э. ҲАСАНОВ.
М. НОСИРХОНОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

22 майда Тошкент область партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Область партия комитетининг секретари Ҳ. Р. Мусахонова область студентлари ғоявий-сиёсий тарбиясининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ҚИЗИЛҚУМНИНГ БИРИНЧИ ПИЧАНИ

Қизилқум чўлларида турли-туман ўт-ўланлар серкиллаб турибди. Баҳор ёмғирига мириққан ўтлар тез ўсмоқда. Даштда ўт ўришга киришилди. Томди ва Конимех районлари хўжаликларининг механизаторлари тракторга тиркаладиган ўроқ ва чалғиларни ҳамда бошқа ўрим техникасини Қизилқум ўтлоқларига олиб чиқдилар. Ҳозирги вақтда Бухоро, Самарқанд областлари ва Қорақалпоғистон АССР қоракўл қўйларининг жуда кўп отарлари боқилаётган яйловларда пичаннинг дастлабки ғарамлари пайдо бўлди. Колхоз ва совхозлар 50 минг гектар ернинг ўтини ўриб олиш учун уларни алоҳида парвариш қилмоқдалар.

Амударё ва Сирдарё соҳилларида дуркин ўсган қамишлар қуриб қолмасдан ўриб олинмоқда. Республика илғор хўжаликларининг чорвадорлари қишга икки йилга етадиган ем-хашак ғамлаб олишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

Расмий хабарлар

Н. В. Подгорнийнинг қардош Монголияда бўлиши

УЛАН-БАТОР, 21 май. ТАСС махсус мухбирлари **М. Я Ковлев** ва **Ч. Намжилов** хабар берадилар.

Бугун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Монголия Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси Ж. Самбу, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раиси Ю. Цеденбал ўртасида суҳбат бўлиб ўтди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида СССР билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш хусусида фикрлашиб олинди. Социалистик мамлакатларнинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш масалалари юзасидан, шунингдек, муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

* * *

УЛАН-БАТОР, 21 май. (ТАСС). Н. В. Подгорний Улан-Батор гўшт комбинатида бўлди. Н. В. Подгорнийни ва унинг ҳамроҳларини шаҳарнинг гўшт комбинатига олиб борадиган кўчаларида юзлаб кишилар қизғин ва самимий табрикладилар.

Н. В. Подгорний комбинатни кўздан кечириб, цехларнинг раҳбарлари ва ишчилари билан суҳбатлашди.

Меҳмонлар комбинатни кўриб чиққандан кейин унинг директори Ж. Бямбадорж фахрий меҳмонга «Яшасин монгол ва совет халқларининг абадий қардошларча дўстлиги» сўзлари рус ва монгол тилида ёзилган дўстлик қизил вимпелини тақдим этди. Н. В. Подгорний комбинат коллективига совет «электрон» телевизорини тортиқ қилди. Н. В. Подгорний монгол дўстларга мурожаат қилиб, комбинатнинг яхши ишлаётганлигини мамнуният билан таъкидлади ҳамда Улан-Батордаги комбинат Совет Иттифоқининг ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг ёрдами билан қурилган ҳамма корхоналар учун намуна эканлигини айтди.

Н. В. Подгорний комбинат ишчиларига, инженер-техник ходимларига ва хизматчиларига, Монголия Халқ Республикасининг барча меҳнаткашларига ўз партияси раҳбарлигида социализм қурилишида янгидан-янги катта муваффақиятлар тилади.

Н. В. Подгорний кечқурун Зайсан-Толгой тоғидаги совет жангчилари ёдгорлигига гулчамбар қўйди. Гулчамбар лентасида «Қардош монгол халқининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган совет жангчиларига» деган сўзлар ёзилган. Гулчамбар қўйиш вақтида фахрий қоровул саф тортиб турди ва СССР билан МХРнинг давлат гимнлари ижро этилди.

А. Н. Косигин Москвага қайтиб келди

Финляндия республикасининг Президенти У. К. Кекконен билан ғайри расмий учрашув ўтказиш учун Ленинградга борган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 21 майда Москвага қайтиб келди.

Совет Ўзбекистони **Ленинча лекторий**

ПАРТИЯНИНГ КУЧ-ҚУДРАТИ — ОММА БИЛАН АЛОҚАДА

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг биринчи секретари.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин халқ оммасининг яратувчилик даҳосига, битмас-туганмас куч-қудратига чексиз ишонарди. В. И. Лениннинг бутун ҳаёти— халққа чуқур ишонч намунаси, кенг халқ оммаси билан мустаҳкам алоқада бўлиш намунасидир. Доҳий омма билан алоқани ривожлантириш, коллектив раҳбарликнинг олий принциплари тўғрисидаги фикрларни фақат ривожлантирибгина қолмай, айни вақтда бу принципларга риоя қилишнинг ёрқин намунасини кўрсатди. Партия раҳбар органларидан, партия Марказий Комитетидан тортиб, то партия ячейкасигача шу принципларга қатъий ва оғишмай амал қилишни алоҳида талаб қиларди.

Социализмни муваффақиятли қуришда ҳал қилувчи роль ўйнаган кенг халқ оммасининг коллектив ақл-заковати ва тажрибаси тўғрисида гапириб, В. И. Ленин шундай деган эди: «шу вақтга қадар помешчиклар жамиятида ҳам, капиталистик жамиятда ҳам тарихни яратиб келган юзларча ва юз мингларча юқори қатламларнинг тажрибаси бизнинг ишимиз учун, социализм қуриш иши учун кифоя қилмайдиганлиги сабабидан ҳам бизга фақат коллектив тажрибагина, фақат миллионларнинг тажрибасигина бу жиҳатдан ҳал қилувчи кўрсатма бера олади. Бизнинг бундай қила олмаслигимизга сабаб ҳам шуки, биз бирлашган тажрибага, миллионларча меҳнаткашларнинг тажрибасига умид боғлаймиз». (В. И. Ленин, Асарлар, 27- том, 433-бет).

Ишчилар синфининг, бутун меҳнаткашларнинг энг илғор отряди бўлган, омма билан маҳкам боғланган, халқ орасида катта обрў ва юксак ишонч қозонган Коммунистик партия коммунизм қурилишига, ташкилий, планли, илмий жиҳатдан асосланган раҳбарликни амалга оширмоқда. Совет халқи доно партия кўрсатган йўлдан комил ишонч билан олға боряпти, коммунистик жамиятнинг муҳташам биносини барпо этяпти.

Тарихга назар ташласак, адолат ва озодлик, инсоний эрк-ҳуқуқлар учун олиб борилган курашларда халқ оммаси доимо ҳал қилувчи куч бўлганлигини, барча моддий ва маданий бойликларнинг ҳақиқий ижодкори халқ эканлигини яққол кўрамиз.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси меҳнаткаш халқнинг онгли синфий кураши, революцион шижоати билан амалга оширилди. Энг илғор назария — марксизм-ленинизм назарияси билан қуролланган Коммунистик партиянинг раҳбарлиги революция ғалабасини таъминлади. Халқ Ленин партиясига ишонди, шунинг учун ҳам партия кўрсатган йўлдан олға борди. Натижада эрк ва озодлик учун курашда жаҳоншумул тарихий ғалабаларга эришди. Халқ оммаси билан чамбарчас боғланганлиги, ҳамиша халқнинг мақсади ва иродасини ифода қилганлиги, оммани ўзига эргаштира олганлиги туфайли партиямиз кучли ва енгилмасдир.

1920 йил февралида Хоразмда юз берган халқ революцияси Улуғ Октябрь социалистик революциясининг давоми эди. Областимиз меҳнаткашлари В. И. Лениннинг шонли юбилейи йилида Хоразмда халқ революцияси ғалаба қилганлигининг ярим асрлигини ҳам нишонлайдилар. Бу революция натижасида Хива хонлиги емирилиб, Хоразмда совет тузуми қарор топди. Халқ оммаси қуллик ва истибдод занжирларини пора-пора қилиб, янги ҳаёт қуриш йўлига дадил ўтиб олди. Партия раҳнамолигида халқнинг яратувчилик меҳнати туфайли нақадар улкан ишлар амалга оширилганлигини воҳамизнинг ҳозирги қиёфаси, экономика ва маданиятнинг равнақи яққол кўрсатиб турибди.

Қолоқ ва чекка ўлка Хоразмга хонлик тузумидан майда ҳунармандчилик саноати, эски асбоб-ускуна мерос бўлиб ўтди. Бугунги Хоразм Ўзбекистоннинг саноати тез ривожланиб бораётган областларидан биридир. Областда замонавий ускуналар билан жиҳозланган 70 саноат корхонаси ишлаб турибди. Хоразм етиштираётган пахтанинг деярли ҳаммаси шу ернинг ўзидаги заводларда ишланиб, саноатга тола ва момиқ етказиб беріляпти, пахтанинг чигитидан эса турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқариляпти. Уй қурадиган, мебель ва қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган корхоналар, ремонт заводлари, тикувчилик фабрикалари область саноатида салмоқли ўрин тутади.

Шу нарса қувончлики, илгариги аграр ўлкада ишчилар синфининг катта отряди вужудга келди. Партия раҳнамолигида ўсиб-етишган ва янги жамият кишисига хос фазилатларни ўзида мужассамлаштирган ишчилар синфи — фабрика ва заводларнинг ҳақиқий хўжайинларидир. Маъмурий-бошқарув аппарати ходимлари, инженер-техниклар ва малакали мутахассислар эса ишчилар орасидан етишиб чиққан кишилар бўлиб, ягона мақсад йўлида коллектив билан бир сафда, бир мақсад йўлида самарали меҳнат қилаётирлар.

Ленинча кооператив планнинг муваффақиятли амалга оширилиши, колхоз тузуми натижасида деҳқонлар ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берди. Ер, сув, техника ва мол-мулкнинг эгалари бўлган колхозчи-деҳқонлар қишлоқ хўжалигини жадал суръатлар билан ривожлантирмоқдалар. Областда ўтган йили 376 минг тонна пахта етиштирилди, ҳосилдорлик 37 центнерга етказилди, хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам тез суръатлар билан жадал юксалаётир. Хусусий мулкчилик шароитида, омоч ва кетмон асосий қурол бўлган илгариги даврда бундай ҳосил ҳақида хаёл ҳам қилиб бўлмасди.

Халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида қўлга киритилган ютуқлар катта, келажак режалари эса янада юксак. Бу ҳақда гапираётганлигимизга сабаб шуки, ана шу ютуқларнинг замирида давлатнинг моддий-техника ёрдамига таянган халқ оммасининг онгли, бунёдкорлик меҳнати ётибди. Моддий бойликларнинг яратувчилари, мўл ҳосилнинг ижодкорлари — ишчилар ва деҳқонлардир, бутун меҳнат аҳлидир. Ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси эса — Коммунистик партиядир.

Партия ва омма. Ленин партияси бошчилигида омма бир ёқадан бош чиқариб ишга отланаркан, ҳар қандай юксак довон ҳам эгалланади, ҳар қандай қийинчилик ҳам чекинади. Хоразмда ўн минглаб одам умумхалқ қурилишларига отланиб Тошсоқа каналини, Чоржўй — Қўнғирот темир йўл магистралини, талай иншоотларни бунёд этганлиги ҳозиргидек эсимизда. Халқнинг қудрати олдида табиий офат чекинди, сув тошқинларининг олди олинди. Воҳамиз истиқболи — Туямўйин сув омбори ҳам халқнинг иродаси ва жасорати билан барпо қилинади.

Областимиз меҳнаткашлари партия ташкилотларининг раҳбарлиги ва етакчилигида беш йилликнинг юксак марраларини муддатидан илгари эгаллаш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун астойдил курашмоқдалар. Юбилей шарафига халқнинг кун сайин ошиб бораётган меҳнат активлиги ва ташаббусига бошчилик қилиш, меҳнаткашларни янги улкан режаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш ва бу ишда доимо доҳий васиятини ёдда сақлаш партия ташкилотларининг жанговар вазифасидир. Бу вазифани амалга оширишда партиямиз қарорларини оммага чуқур етказиш, халқ билан мустаҳкам боғланиш, кишиларнинг қалбига йўл топиб, уларни уюштира билиш ва умумий мақсад йўлидаги курашга отлантириш ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Область партия ташкилотлари омма билан алоқани мустаҳкамлаш тўғрисидаги Ленин кўрсатмасига, КПСС Устави ва Программаси талабларига қатъий амал қилиб, бу масалага катта эътибор бермоқдалар. Омма билан ишлашнинг партиявий-ташкилий иш формаларини такомиллаштириш, бошланғич партия ташкилотларининг омма орасидаги сиёсий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишларини кучайтириш, жамоат ташкилотларининг омма билан ишлашдаги фаолиятини кучайтириш соҳасида қилинаётган ишлар ва тўпланган тажрибалар диққатга сазовордир.

Партиянинг негизи, асоси — бошланғич ташкилотлардир. Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари омма билан яқиндан боғланган, меҳнаткашлар ўртасида бевосита иш олиб борадиган бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига катта аҳамият беришни диққат марказига олганлар. Бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, уларнинг ишини яхшилаш тўғрисидаги масала обком ва райком пленумларида муҳокама этилди, бошланғич ташкилот секретарлари ҳисоботи бюро мажлисларида тингланди. Омма билан ишлаш соҳасидаги ибратли тажрибалар семинарларда умумлаштирилди, камчиликларни тугатиш учун конкрет йўл-йўриқлар кўрсатилди. Областимизда бошланғич партия ташкилотлари очиқ партия йиғилишлари ўтказиш, уларга партиясиз активларни таклиф этиш тажрибасини кенг қўлламоқдамиз. Партия йиғилиши қароридаги тадбирларни ижро қилишда бевосита қатнашувчи партиясиз активнинг йиғилишда иштирок этиши унда иш учун масъулиятни оширади. Партиясиз ходимларни жамоат ишларига жалб қилиш, уларга ишониш ва ижрони текшириш бир-бири билан узвий қўшиб олиб борилпяти.

Меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва марксизм-ленинизм назарияси билан қуроллантиришда партия, ҳукумат қарорларини уларнинг онгига етказишда партия ташкилотларининг фаолияти кўп қиррали, иш формалари хилма-хилдир.

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари — омма билан мустаҳкам боғланган халқ ҳокимияти органларидир, халқ оммаси учун давлатни бошқариш мактабидир. Партиямиз хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда Советларнинг ролини оширишга, оммани давлатни бошқаришга кенг жалб этишга доимо катта эътибор бериб келмоқда. Шунингдек, партиянинг омма билан боғланишини мустаҳкамлашда коммунизм мактаби бўлмиш касаба союзларнинг фаолияти ҳам муҳим роль ўйнайди.

Ленин комсомоли — партиямизнинг жанговар резерви, коммунизм бинокорларининг олдинги сафларида бораётган, ёшларнинг меҳнат активлигига бошчилик қилаётган катта кучдир.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари меҳнаткашларни қабул қилиш, уларнинг ариза ва шикоятларига сезгирлик билан муносабатда бўлиш масаласига доимо алоҳида эътибор беради. Партия комитетлари бюроларида айрим партия, совет ва хўжалик ташкилотларида меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига муносабат қандай аҳволда эканлигини муҳокама қилинди. Кишиларнинг овозига қулоқ солиш, уларнинг таклиф ва мулоҳазаларига эътибор бериш, ҳаққоний талабларни ўз вақтида қондириш партиявий бурч, ҳар бир раҳбар ходимнинг вазифаси эканлиги бюро қарорларида уқдириб ўтилди, қарорлар ижроси назорат қилиб борилмоқда.

В. И. Ленин халқ билан чамбарчас боғланиш, халқнинг шодлиги ва қайғусига ҳамиша шерик бўлиш, кишиларнинг ишончини қозонабилиш ва оммани ўзига эргаштира олишнинг юксак намунасини кўрсатган улуғ инсондир. Ленин халққа нисбатан такаббурлик қиладиган, уни менсимайдиган шахсларни, раҳбарлар фақат оммага ўргатиши керак дейдиган кишиларни аёвсиз ва шафқатсиз танқид қилар эди. У оммага ўргатибгина қолмай, айни вақтда оммадан ҳам ўрганишни, унинг ҳар бир сўзига зўр диққат билан қулоқ солишни ҳамиша талаб қилар эди. «Янги иқтисодий сиёсат шароитида касаба союзларининг роли ва вазифалари тўғрисида»ги «тезисларнинг плани» моддаларидан бирида (1921 йил декабрь) Владимир Ильич Ленин шундай ёзган эди:

«Омма орасида яшамоқ керак.
Кайфиятни билмоқ керак.
Ҳамма нарсани билмоқ керак
Оммани тушунмоқ керак.
Унга яқинлаша билиш керак.
Унинг тўла ишончини қозонмоқ керак. Раҳбарлар ўзи бошчилик қилаётган оммадан, авангард эса бутун меҳнат армиясидан ажралмаслиги керак».

В. И. Ленин доимо партиясиз оммага партия таъсирини кучайтиришни, омма билан алоқани кун сайин мустаҳкамлашни, уларни халқ хўжалигини тезроқ тиклаш, социалистик экономика ва маданиятни барпо этиш учун курашга сафарбар этишни талаб қилар эди.

Бу ленинча фазилатларга эга бўлиш раҳбарнинг халқ олдидаги обрўсини ва нуфузини оширади, уни катта ҳурматга сазовор қилади. Бизда ана шундай қобилиятли, камтар, ўзига талабчан, халқ ишончини қозонган раҳбарлар кўп. Янгиариқ район партия комитетининг биринчи секретари Мадамин Маткаримов, Қўшкўпир районидаги «Партия XIX съезди» қишлоқ Совети раиси Исмоил Оллаберганов, Ҳазорасп районидаги Нариманов номли колхоз раиси Искандар Дўсов, касаба союзлари область Совети раиси Оибиби Худойберганова, Урганч ремонт заводи директори Ефим Аронович Агизин, Янгиарикдаги ал-Хоразмий номидаги совхоз директори Николай Васильевич Ким ва бошқалар шундай раҳбарлар жумласидандир.

Қайси бир раҳбар оммадан узоқлашса, кишиларнинг фикр ва мулоҳазаларига қулоқ солмай қўйса, коллектив муваффақиятини ўзининг шахсий ютуғи деб билса, кибрланиб кетса, бундай раҳбар узоққа боролмайди, халқ олдида ўз обрўсини йўқотиб қўяди. Афсуски, бундай раҳбарлар баъзан учраб туради. Шунинг учун ҳам биз кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга жиддий аҳамият бермоқдамиз.

Партия ташкилотлари омма билан алоқани мустаҳкамлаш учун ҳар тарафлама кураш олиб боришлари, оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишларини ҳозирги давр талаблари даражасига кўтаришлари зарур. Лекин обком, шаҳар ва район партия комитетлари омма ўртасида ишлашнинг форма ва методларини такомиллаштиришда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланмаетирлар. Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг омма билан ишлаш соҳасидаги ибратли тажрибаларини умумлаштириш ва оммалаштиришга етарли эътибор берилмаётир. Партия раҳбар ходимлари ишчилар, колхозчилар ва зиёлиларнинг йиғилишларида камдан-кам қатнашадилар. Партия сафларини ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобига ўстириш, ҳамма жойда партиявий таъсирни кучайтириш учун тинмай иш олиб боришимиз лозим.

Биз шуни унутмаслигимиз кераки, Владимир Ильич муҳим давлат ва партия ишлари билан ниҳоятда банд бўлганлигига қарамай, ишчилар, деҳқонлар, партия ва совет ходимлари, интеллигенция вакиллари билан тез-тез учрашар, уларни самимий ва диққат-эътибор билан тинглар, фикрларини қўллаб-қувватлар, уларга ёрдам ва доно маслаҳатлар берар эди. Чунки Владимир Ильич Ленин бутун тани жони, ҳаётини ана шу оммага бағишлаган эди.

Баъзан шундай ачинарли ҳолларга дуч келасан, меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига бефарқ қараш, бюрократизм ва қоғозбозлик, бепарволик ва сансаловликка йўл қўйиш ҳолларига ҳали тўла барҳам берилмаган. Биз партия ташкилотларининг эътиборини танқид ва ўз-ўзини танқид асосида камчиликларни шафқатсиз фош қилиш ҳамда ўз вақтида тугатишга, талабчанликни, топширилган иш учун ҳар бир ходимнинг масъулиятини оширишга, партия-давлат интизомини мустаҳкамлашга қаратмоқдамиз.

Область меҳнаткашлари улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига халқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича юксак мажбуриятлар олиб, беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Партиямиз белгилаб берган улуғвор вазифаларнинг, юбилей режаларининг муваффақиятли бажарилиши омманинг куч-ғайратига, ташаббускорлигига, партия ташкилотларининг жанговарлигига, умумхалқ курашига маҳорат билан етакчилик қилишларига боғлиқ. Хоразм область коммунистлари омма билан тобора мустаҳкам боғланиш, халқни партиямиз теварагига янада маҳкам жипслаштириш, партия ва халқнинг метиндек бирлигини тинмай мустаҳкамлаш учун астойдил кураш олиб бормоқдалар.

В. И. Ленин Совет ҳокимияти йилларида ва шу жумладан янги иқтисодий сиёсат даврида қилинган ишларга якун ясаб, «эришган муваффақиятларимизнинг ҳаммаси шуни кўрсатиб турибдики, биз дунёда энг ажойиб кучга — ишчилар билан деҳқонлар кучига таянмоқдамиз», деб қайд қилган эди. (Асарлар, 33- том, 106-бет). Биз доҳиймиз худди ана шу оммага доим таяниш, унинг онгини, ижодий активлигини ва ташаббускорлигини ошириш тўғрисидаги фикрини қалбимизга жо қилиб, ўзимизнинг ишларимизга асосий қўлланма қилиб олиб, ҳаракат қилмоқдамиз. Тўғри, олдимизда турган вазифаларнинг кўлами катта ва мураккаб. Лекин ижодкор ва яратувчи халқимиз уни бажаришга енг шимариб, бел боғлаган экан, уни рўёбга чиқишин шак-шубҳасиздир.

Чирчиқ электрохимия комбинати коллективи кимёгарлар байрамини меҳнат зафарлари билан кутиб олмоқда. Фотомухбиримиз И. Ғлауберзон олган суратларда (Юқоридан пастга) ана шу корхонанинг пешқадам ишчиларидан Деҳқон Черчибоев ва Мидхад Давлатшин ўртоқлар.

ШОЛИ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Республика областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 22 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

(гектар ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шоли экиш плани, учинчи стун — экилган майдон, тўртинчи стун — планнинг бажарилиш процентн.

ҚҚ АССР	16805	12369	73,6
Хоразм	6490	4732	72,9
Самарқанд	1899	1209	63,7
Андижон	4729	1947	41,2
Тошкент	9700	3383	34,9
Фарғона	2509	774	30,8
Наманган	4342	1032	23,8
Бухоро	1000	160	16
Сурхондарё	4552	620	13,6
Сирдарё	5920	544	9,2
Республика бўйича:	57946	26770	46,2

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ОЛИМ, ПЕДАГОГ, ИНСОН

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика ва иншоотлар мустаҳкамлиги институтининг бўлим мудири, техника фанлари кандидати Муҳаммаджон Эминович Исмоилов 60 ёшга тўлди. Олимнинг иссиқлик алмашиш масалалари ва чегаравий қатлам бўйича олиб борган илмий ишлари фанга қўшилган муносиб ҳисса ҳисобланади.

М. Исмоилов пахтани қатламли қуритиш, пневматик ва пневмомеханик пахта териш аппаратларини ишлаб чиқиш бўйича тадқиқотлар олиб бориб, мамлакатимиз халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган проблемаларни ҳал этишга ўз улушини қўшди. У қирқдан ортиқ илмий иш, шу жумладан, «Буғланишдаги чегаравий қатлам назариясига доир» номли монография ҳамда қатор ихтироларнинг муаллифидир.

Муҳаммаджон Эминович институт қошида аэродинамика лабораториясини ташкил этишнинг ташаббускори бўлди. Олим раҳбарлик қилаётган лаборатория аэродинамика фанининг муҳим муаммолари устида иш олиб бормоқда. М. Исмоилов кўп йиллар давомида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика институтига директорлик қилди.

Олимнинг инженер-техник ва илмий кадрлар тайёрлашдаги хизматлари ҳам катта. У олий ўқув юртлари ва техникумлар учун ўзбек тилида дарсликлар яратишда ҳам зўр ғайрат кўрсатди. Она тилимизда биринчи марта чиққан «Машинасозлик» китобининг муаллифи ҳам Муҳаммаджон Эминовичдир.

Ҳурматли олимнинг 60 ёшга тўлган муборак тўйида унга яна узоқ умр, катта муваффақиятлар тилаймиз.

Ю. УМАРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институтининг катта илмий ходими.

ШИФОКОР ҲИССАСИ

Таниқли шифокор олим Ҳамидулла Ҳусанов 1910 йили Тошкентда деҳқон оиласида туғилди. Ўрта мактабни тугатгандан сўнг Тошкент медицина институтига кириб ўқиди. Олий маълумотли шифокор учинчи болалар поликлиникасида врач-педиатор бўлиб ишлай бошлади.

Улуғ Ватан уруши бошланиши биланоқ ёш шифокор Ватан ҳимоясига отланди, фронтга жўнаб кетди. Ҳамидулла ака полк врачи, медицина-санитария ротасининг командири, моторлаштирилган гвардиячи бригада медицина-санитария ротасининг бошлиғи вазифаларида ишлади ва жанговар хизматлари учун уч ордени ва бир қанча медаллар билан мукофотланди.

Совет Армияси сафидан қайтгач, у қайноқ шифокорлик фаолиятини яна ҳам кучайтириб юборди. Кўп қиррали педагогик хизматларини чуқур илмий изланишлар билан чамбарчас боғлаб олиб бора бошлади. Ўнлаб илмий мақолалар, дарслик-қўлланмалар, оммабоп брошюралар ёзди ва ўз соҳаси бўйича қатор дарсликларни рус тилидан ўзбекчага таржима қилди.

У 1959 йилда муваффақият билан кандидатлик диссертациясини ёқлади. 1968 йилда эса унга республикада хизмат кўрсатган врач деган юксак унвон берилди.

Ҳамидулла Ҳусанович Бутуниттифоқ миқёсида ўтган бир қанча кенгашларда, симпозиум ва конференцияларда иштирок этиб, ўз тадқиқотларини бошқалар билан ўртоқлашган олимдир.

Ҳамидулла Ҳусанов ўз тажрибасини узлуксиз оширa бориши натижасида малака ошириш институтининг раҳбари даражасига кўтарилди. Аввал декан, 1964 йилдан ректор ўринбосари ва 1966 йилдан эса ректор бўлиб ишлай бошлади. Шу давр ичида унинг педагогик, илмий ва жамоатчилик фаолияти янада кучайди. Институтда унинг ташаббуси билан бир неча янги кафедралар очилди. Таълим бериш ишлари фақат Тошкентда эмас, бошқа шаҳарларда сайёр курслар орқали ҳам ташкил этилди.

Ҳозирги кунда Тошкент врачлар малакасини ошириш институти Иттифоқ бўйича катта обрў қозонган илм масканларидан биридир. Шунинг учун ҳам бу ерга СССРнинг жуда кўп ерларидан малака ошириш учун врачлар келишаётир.

Аминмизки, Ҳамидулла Ҳусанович ва у раҳбарлик қилаётган институт коллективи бундан буён ҳам республикамиз медицинасини юксалтиришга ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшадилар.

М. КОМИЛОВ,
Х. ХИДИРОВ,
А. АБДУЛЛАЕВ,
доцентлар.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ АМАЛДА

ШАРОФАТ

Ўзбекистон Компартиясн Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти мана уч йилдан бери иқтисодий ислоҳотга амал қилиб ишламоқда. Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси афзалликлари ва шарофатини корхонамизнинг ҳамма цех ва участкалари ишида кўриб турибмиз.

Биз янгича ишлашга пухта тайёргарлик кўрдик. Корхонамизнинг молиявий-хўжалик фаолияти ҳар томонлама таҳлил этилди, резервлар аниқлаб ишга солинди, техника-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш ҳаракатида бўлдик.

Ускуналардан унумли фойдаланишни яхшиламоқ учун уларнинг смена давомида бетўхтов ишлашини таъминлаш керак. Асосий фондлар ва оборот маблағлар учун тўловлар жорий этилган бу кунги шароитда янги техникани жадал усулда монтаж қилиб тез ўзлаштириш ҳамда уларни белгиланган муддатда ишга тушириб юбориш иқтисод нуқтаи назаридан катта аҳамият касб этади. Мўлжалланган режаларни амалга ошириш учун корхонамизда шундай қилдик ҳам. Масалан, ўн хил рангда ишлайдиган офсет машинаси нормадаги саккиз ой ўрнига 5 ойда монтаж қилиб фойдаланишга топширилди. Тўрт рулонли газета ротацияси машинаси ҳам муддатидан 24 кун илгари ишга тушириб юборилди. Шундай қилиб, рангдор бўлиб чиқадиган журналларни сифатли ва белгиланган муддатда чиқариш имкониятига эга бўлдик. Газеталарнинг нашр этиш сифати яхшиланиб, чиқариш муддати ҳам бир мунча қисқартирилди.

Китоб ва журналлар чоп этишни тезлатиш мақсадида бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Терув ва саҳифалаш участкаси алоҳида цех қилиб ажратилди, янги ускуналар билан жиҳозланди. Ўз ҳунарини пухта биладиган бир неча мутахассислар янги цехга ишга юборилди. Бир йиллик иш тажриба журнал, китоб, брошюраларни териш ва саҳифалаш сезиларли даражада яхшиланганлигини кўрсатиб турибди.

Корхонамиз цехларида ва умуман бирлашган нашриётда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Янги системага ўтишдан илгари штатларни яна бир назардан ўтказдик. Бунинг натижасида маъмурий-бошқарув аппаратида банд бўлган 30 ходимни бошқа ишларга ўтказиш мумкин бўлди. Улар энди бевосита цехларда ишламоқдалар. Масалан, муқова цехида назоратчи ишини ишчиларнинг ўзлари бажаришяпти. Шундай қилиб, 9 назоратчини бевосита маҳсулот тайёрлайдиган цехларга ўтказиш имконияти туғилди.

План асосида амалга оширилган техника тадбирлари корхонамизда чиқарилаётган полиграфия маҳсулотлари сифатини яхшилаш имкониятини берди. Брак сабабли бўладиган сарф-харажатлар 45 процентга камайди. Ишчи ва инженер-техник ходимлар техника жараёнларига қаттиқ риоя қилмоқдалар. Илгари технолог-инженерлар диспетчерлик вазифаларини ҳам бажарар эдилар. Ҳозир улар бу ишдан озод қилиниб, технологияни мукаммаллаштириш йўлида фойдали ишларни амалга оширмоқдалар.

Иқтисодий ислоҳотнинг шарофатини яна шунда ҳам кўриш мумкинки, корхонамизнинг ҳамма техника-иқтисодий кўрсаткичлари кун сайин юксалиб боряпти. Ҳар бир ишчи кучи билан маҳсулот ишлаб чиқариш 1966 йилдагига нисбатан 13,4 процент кўпайди. Маҳсулот таннархи 2,5 процент камайиб, олинадиган фойда деярли 65 процент кўпайди. Ишлаб чиқариш новаторлари сафи кенгайиб бормоқда. Кейинги икки йил ичида ишлаб чиқаришга жорий этилган рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларидан корхона бўйича 100 минг сўм фойда кўрдик.

Биз хўжалик ҳамда ташкилий-техникавий тадбирларни партиявий-сиёсий ҳамда тарбиявий ишлар билан биргаликда қўшиб олиб бормоқдамиз.

Корхонамизда партиявий-сиёсий ҳамда иқтисодий ўқувнинг бир неча мукаммал шохобчалари ишлаб турибди. Корхонамиз меҳнаткашларининг деярли ҳаммаси социалистик мусобақанинг актив қатнашчисидирлар. Коммунистик меҳнат зарбдорларининг сони йил сайин кенгайиб бормоқда. «Аълочи ҳарф терувчи», «Аълочи матбаачи», «Аълочи муқовасоз» каби фахрий унвонлар таъсис этганмиз. Илғор ишчилардан 88 киши ана шу унвонларга сазовор бўлди.

Юқорида маҳсулот сифатининг яхшиланиб бораётганлигини айтиб ўтган эдик. Шуниси мароқлики, бизнинг янги ташкил этилган фототелеграф цехимиз «Правда» газетасининг энг сифатли нашр этилгани учун 1968 йилнинг учинчи ва тўртинчи кварталида мамлакат бўйича иккинчи ўринни олди. 1968 йилнинг II ва III кварталларида полиграфчиларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақалари якуни бўйича корхонамиз учинчи ўринни олишга мушарраф бўлди.

Янгича ишлаш меҳнат интизомини мустаҳкамлади, ишга кечикишлар камайди, коллектив шартномада белгиланган чоралар бунда ўз кучини кўрсатди. Коллектив шартномада прогулчиларга фақат қиш вақтида отпуска бериш, агар ишчи прогул қилган бўлса ўша кундан эътиборан бир йил мобайнида дам олиш уйлари ва санаторийларга путёвка бермаслик, шунингдек интизомбузарларга квартирани энг охирида бериш каби мукаммал чоралар кўзда тутилган.

Корхонамизнинг социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондларига ўтган йил мобайнида 1,1 миллион сўм тушган эди. Ана шу маблағнинг кўпгина қисми Тошкент область, Бўстонлиқ районининг Янгиқўрғон қишлоғидаги баҳаво ерда пионер лагери ва дам олиш уйи қуришга сарфланди. 1969 йилнинг ёзида бу ерда ишчи, хизматчиларимизнинг мингга яқин боласи дам олади. Яқин келажакда Янгиқўрғонда босмахона, нашриёт ҳамда газета ва журналларнинг редакциялари ходимлари учун санаторий очиш мўлжалимиз бор. Корхонамиз меҳнаткашлари учун яқин орада шаҳар марказида кўп қаватли уй қурила бошлайди. Яна 93 квартирали уй қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари ҳозирланяпти. Иқтисодий ислоҳот самараларидан баҳраманд бўлаётган ишчи ва хизматчиларимиз янада унумли ва кўтаринки руҳ билан ишлашга бел боғлаганлар.

И. ШОҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг директори.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XV ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРАМИЗ

ЧОРВАЧИЛИК МАДАНИЯТИНИ ОШИРАЙЛИК

ҚИШ САБОҚЛАРИ

Бир юз саксон! Бу — Эсонбой отарида ҳар юз совлиқдан олинган қўзи миқдори. Чўпон совлиқларни меҳр билан боқади. Совлиқлар эса чўпонга эгиз қўзилар туғиб беради. Қўзиларнинг бақувватн наслга қолдирилади, нимжони, эркаклари терига сўйилади. Чўпон хизматини давом эттираверади. Ҳар йил шундай.

Унинг отарида олти юз бошдан зиёд совлиқ бор. Яйлов кенг, серўт. Қўйхона бор. Ем-хашак етарли. Кузда совлиқларни зоотехника кўригидан ўтказиб, кўнгли таскин топган, ҳаммаси семиз, юнгидан торт-са мой чиқади. Аммо кетини ўйламаган экан.

Қиш кирди. Қор ёғди. Совуқ кучайди. Ем-хашак тугади. Сувга муҳтожлик сезилди, туз етмади, суяк уни қолмади. Оқибатда қўйларнинг ҳаёти хавф остида қолди. Эгиз қўзи олиш орзусида юрган чўпон танидан ҳам ажралиб қолаёзди. Давлатимизга раҳмат, катта ёрдам берди, қўй-қўзилар офатдан сақлаб қолинди.

Эсон-омон баҳорга чиқилди. Қўзилатиш кампанияси бошланди. Эсонбой ака боқимидаги совлиқларнинг ҳар юз бошидан 180 бошдан қўзи олиб, юксак кўрсаткичга эришди. У қишнинг аччиқ сабоғидан қуйидагича хулоса чиқарди.

— Молхоналар иссиқ, мустаҳкам, чидамли бўлсин. Қўйга баҳорда бостирма, ёзда яйлов, кузда усти ёпиқ кулба керак. Қўйга емиш-ичмиш даркор. Бу бир қиш учун икки қишга етадиган ем-хашак жамғар, қудуқларнинг кўзини доим очиқ сақла дегани. Ем-хашак етади, деб ғафлатда қолма, ётиб еган қўйга тоғ-тоғ ғарам ҳам чидамайди. Қишда дард қолмайман десанг, баҳорда, ёзда, кузда ем-хашак жамғар!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларида ҳам ҳар бир чорвадор ўтган қишнинг аччиқ сабоқларидан тегишли хулоса чиқариб олиши, уч ойлик қишловга тўққиз ой тараддуд кўриши зарурлиги уқтирилган. Хатирчи районидаги «Мойбулоқ» совхозининг чўпони Эсонбой ака Умаров шундай ният билан яшаб, меҳнат қиляпти.

Илгариги вақтда чўпон қўй боқишни билса ҳам ҳисоб китобдан адашади, дейишарди. Лекин ҳозирги чўпонлар ёппасига саводхон-иқтисодчи бўлиб қолди. Улар кам меҳнат ва маблағ сарфлаб кўп, арзон, сорти юқори маҳсулот етиштириш йўлларини ўйлайди, изланади.

Бир мисол. Район Советининг депутати чўпон Толли Қодиров эгиз қўзи олишда ҳар йили илғор бўлиб келяпти. Бу йил ҳар юз бош совлиқдан 170 бошдан қўзи олди. Бунинг сири шундаки, у зоотехника қоидаларига қаттиқ амал қилади, илғор тажрибаларни ҳам унутмайди. Совлиқларни сунъий уруғлантириб, бир совлиқдан олти бошгача қўзи олган ҳам шу.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети май Пленумининг қарорида чорва молларни туёқ боши ҳисобига кўпайтириш планларини сўзсиз бажариш, маҳсулдорлигини ошириш йўли билан аҳолига кўплаб сут, гўшт, саноатга қоракўл тери, жун ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш чорвадорларнинг муқаддас бурчи эканлиги таъкидланган. Толли ака отарида қоракўл тери тайёрлаш ва наслга қўзи қолдириш планларининг ошириб бажарилиши, пландан зиёд 130 қўзининг наслга қолдирилиши қарорга амалий иш билан берилган жавобдир. Ҳар бош қўйдан 3,5 килограммдан жун олиш кўзда тутилмоқда.

Совхозда бундай илғор чўпонлар кўп. Олтмишга яқин чўпон қоракўл тери тайёрлаш, наслга қўзи қолдириш топшириқларини ошириб адо этди. «Мойбулоқ» совхози давлатга салкам 20 минг дона юқори сорт қоракўл тери етказиб бериб, катта зафар қучди.

ИМТИҲОН

Интизом — кадрлар учун имтиҳондир. Одамларнинг интизомли, ҳамжиҳат бўлиши, қийинчиликлар билан курашишда жасорат кўрсатиши раҳбарнинг шахсий намунасига ҳам боғлиқ. «Мойбулоқ» совхози ўтган қишда энг кам талафот кўрган хўжаликлардан бири. Бунинг боиси бор. Хўжаликка узоқ йиллар партия ва совет ташкилотлари раҳбарлик лавозимларида ишлаб, бой тажриба орттирган коммунист Чиннiқул Мўминов директорлик қилади. У партия ташкилотига таянган ҳолда қишнинг энг даҳшатли кунларида совхоз коллективини табиий офат билан курашга сафарбар эта олди. Коммунистлар, комсомоллар, маҳаллий Советларнинг депутатлари оғир участкаларда туриб чорва моллар, хусусан бўғоз совлиқларни нобуд бўлишдан сақлаб қолдилар, интизомлилик намунасини кўрсатдилар.

Партиямиз раҳбар секин гапирса ҳам овози жаранглаб эшитилади, деб таълим беряпти. Одамларга ўшқириш эмас, балки уқтириш зарурлигини тайинляпти. Совхоз маъмурияти ва партия ташкилоти оғир қишнинг мураккаб вазифаларини омманинг онгига сингдира олди, уларнинг куч-ғайратини қийинчиликларни енгишга сафарбар этишнинг уддасидан чиқди. Қишнинг энг совуқ кунларидан бирида Холбой Норжигитовнинг қўйхонаси босиб қолди. Қор қалин, йўллар берк. Шунда халқ оёққа турди, кучли механизмлар ишга солинди. Қаттиқ бўрон бўлишига қарамай ҳамма ёрдамга шошилди. Қўй-қўзилар асраб қолинди. Арпа ортилган машиналар отарга етолмай йўлда селга ғарқ бўлганда коммунистлар бошчилигидаги қутқарув отряди ўн соат сел билан юзма-юз туриб олишди, озуқа отарга етказиб берилди. Эшпўлат Ўролов, Ҳамид Тангиров, Шакар Қўзиев, Ёрқул Одилов, Нариман Нурменов каби жасур чўпонларнинг номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Улар қорбўрон, даҳшатли совуқ авжига чиққан кунлари ҳафталаб мижжа қоқмай қўйлар ёнида бўлди, барвақт туғилган қўзиларни ҳам нобуд қилмай қишловдан олиб чиқди.

— Халқимиз шундай интизомлилик, жасорат кўрсатмаганда қўйлардан ажралиб қолур эдик, — ҳикоя қилади Чиннiқул Мўминов, — лекин бундан буён олдимизда турган вазифалар қиш давридагидан кам эмас. Буни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг май Пленуми жуда тўғри кўрсатиб ўтди. Қўйлар ҳамон кўнгилдагидек семиз эмас, наслга қолдирилган қўзилар нимжон. Эътироф этиш кераккки, қишловга яхши тайёрланмас эканмиз. Энди бунга йўл қўйиб бўлмайди. Келгуси қишловга ҳозирдан тараддуд кўрмоғимиз лозим. Концентрат жамғариш ҳақида ҳам ҳозирдан ўйлаш зарур...

ЗЎР ҲАРАКАТ

«Мойбулоқ»ликлар ҳозирданоқ қаттиқ ишга киришди. Қурувчилар қулаган чорва биноларини қайта тикляпти, янгидан мустаҳкам, ҳар хил табиий офатларга чидамли қўйхоналар, молхоналар қуряпти, янги агрегатлар ўрнатяпти. Ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг составини қайта кўриб чиқилди. Иш бошига коммунистлар, комсомоллар қўйилди. Кўп миқдорда ишчи кучи, транспорт воситалари ажратилди. Қайси яйловлардан қанча хашак ўрилиши, қаерларга ғарамланиши белгилаб чиқилди. Силос бостириш учун маккажўхори ва илдизи озуқабоп экинлардан юқори ҳосил етиштириш тараддуди кўрилмоқда.

Яйловларда бўлган киши чўпон-чўлиқлар ижодий меҳнатини кўриб завқланади. Зоотехниклар, ветеринария врачлари қўй-қўзиларнинг ҳолатини кўздан кечириб, зарур ёрдамлар кўрсатяпти. Ориқроқ қўй-қўзилар тунда қўшимча озуқа билан озиқлантириляпти. Бу тадбирларнинг ҳаммаси олинган қўзиларни тўла сақлаб қолиш, туёқ сонини кўпайтириш, бу йил давлатга 410 тонна бўрдоқи гўшти, 100 тонна сут етказиб беришни назарда тутиб амалга ошириляпти.

Бултур совхоз давлатга plandаги 1250 тонна ўрнига 2750 тонна дон сотиб, катта ғалабага эришди. Бу йилги муваффақият янада улканроқ бўлишига ишонамиз.

Совхоз ғаллазорларида кўкмайсалар барқ уриб турибди. Вақтида борона қилиниб, озиқлантирилган арпа ва буғдой бош тортмоқда. Ғаллакорлар ёмғир ва сел суви билан катта майдонлардаги ғаллани суғориб олдилар. Механизаторлар комбайнлар ва бошқа агрегатлар ремонтини кучайтириб юбордилар. Мутахассислар қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши профилактик чораларни кўрмоқдалар. Ҳамма жойда яратувчилик меҳнати, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун кураш тўлқини мавж урмоқда.

М. НАЗАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Андижон областининг Бўз районидаги Карл Маркс номли колхознинг механизаторлари ғўзани культивация қилиш ва озиқлантиришни жадал давом эттиришяпти. Хўжаликда кўп йиллардан буён механизатор бўлиб ишлаётган, ғўзани парвариш қилишда бой тажриба тўплаган Юсуфжон Жиянов ишни сифатли бажариб, касбдошларига ибрат кўрсатяпти. Суратда: Ю. Жиянов.

А. Тўраев фотоси.

ЮБИЛЕЙГА АТАБ

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг илмий кутубхонаси коллективи В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейига атаб «В. И. Ленин пахтачилик ҳақида» деган кўргазма ташкил қилди. Кўргазма Ўзбекистон олимлари пахтачилик тарихига оид илмий асарлари билан безатилган. Жумладан, кўргазма экспонатларида Ю. Исҳоқовнинг «Ўзбекистонда пахтачиликнинг тараққиёти», А. Раззоқовнинг «СССРнинг пахта мустақиллигида Ўзбекистон меҳнаткашларининг кураши», К. Раҳимовнинг «Ўзбекистон пахтачилиги 25 йил ичида», И. Асроров, З. Абдуллаевнинг «Ленин ва пахтачилик тараққиёти» каби асарлари қўйилган.

Бундан ташқари кўргазмада пахтачилик тарихига оид Э. Воскобойников, В. Ершов, А. Зуфаров, Ғ. Ризаевларнинг «1918—1948 йилларда пахтачиликни тараққий эттиришда Совет Ўзбекистони», С. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон Компартияси тўртинчи беш йилликда пахтачиликнинг тараққиёти учун курашда» каби асарлари ҳам бор.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

САБЗАВОТНИ ВАҚТИДА ЭКИНГ

Колхоз бозорларини айланган киши турли-туман сабзавот маҳсулотлари кундан-кунга кўпайиб бораётганлигини кўради. Термиз бозор расталарини эгаллаб олган шахсий кишилар кўк пиёз, кашнич, редиска, отқулоқ, қўзиқулоқ ва бошқа маҳсулотлар билан чаққон савдо қиляптилар.

Колхоз ва совхозларнинг сабзавот маҳсулотлари сотадиган дўконлари, область матлубот жамиятлари ва шаҳар торгига қарашли дўкон ҳамда магазинларга кирсангиз тузланган карам ва шўр помидор, баъзан консерва қилинган сабзавот маҳсулотларидан бўлак ҳеч нарса кўзга ташланмайди.

Хўш, нега бундай? Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари сабзавот маҳсулотлари етиштириш соҳасида шу кунларда нима иш қиляптилар? Тўғрисини айтганда, ҳеч нима! Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг раҳбарлари ҳам бу соҳада ҳеч нарсадан бехабар. Сабзавотчилик иши билан бу ерда ҳеч ким шуғулланмаётганлиги таажжубланарли бир ҳолдир. Бошқарманинг тайёрлов бўлимидагина унча-мунча эски-туски маълумотларни топиш мумкин, холос.

Сабзавот соҳасида ким билан гаплашманг, ўтган йили давлатга сабзавот сотиш плани 137 процент, картошка сотиш топшириғи 143, полиз маҳсулотлари сотиш плани 107 процент бажарилганлигини айтиб мақтанишади. Бироқ, улар бултур ҳам бир қатор хўжаликлар сабзавот ва картошка етиштириш соҳасида мавжуд имкониятлардан фойдаланмаганликлари ҳақида лом-мим демайдилар. Денов, Шеробод, Шўрчи ва Сариосиё районларининг колхозлари сабзавот ва картошка етиштириш ҳамда давлатга сотиш топшириқларини ўтган йили бажармай қолганликлари эса аллақачон раҳбарларнинг эсидан чиқиб кетганга ўхшайди.

Областда аҳоли жон бошига 1968 йилда нормадаги 113 килограмм ўрнига 53 килограммдан сабзавот етиштирилди. Бунинг асосий сабаби сабзавот етиштириш топшириғининг атиги 50 процент, картошка — 45, полиз маҳсулотлари етиштириш плани 52 процентгина бажарилганлигидадир.

Хўш, энди бу йилги аҳволга қайтайлик: область сабзавоткорлари 1969 йилда бу қимматли маҳсулотларни анча кўпайтиришга, давлатга 12 минг тонна сабзавот, 3 минг тонна картошка ва 6 минг тонна полиз маҳсулотлари сотишга аҳд қилдилар. Афсуски, улар ўз зиммаларига олган ғоят юксак мажбуриятларга яраша иш қилмаяптилар.

Бойсун районидаги «Работ», Жарқўрғон районидаги «Ленин йўли» совхозлари ва Термиз районидаги «Намуна» колхози Сурхондарёдаги энг йирик сабзавоткор хўжаликлар ҳисобланади. Ана шу хўжаликларда ҳам эртаги сабзавот экиш топшириғи бажарилмай қоляпти. Шу нарса ачинарлики, область маркази — Термиз шаҳри меҳнаткашларининг сабзавотга бўлган эҳтиёжларини қондиришга даъват этилган «Намуна» колхозида сабзавот ва картошка экинлари майдонлари йилдан-йилга камайиб бормоқда. Масалан, ўтган йили бу хўжалик 200 гектар ерда сабзавот маҳсулотлари етиштирган бўлса, бу йил атиги 150 гектар ер ажратилди. Бунинг устига колхоз раиси Қодир Мирзаевнинг буйруғи билан илгариги ихтисослаштирилган сабзавотчилик бригадалари ҳам тарқатиб юборилди.

Шу райондаги ўртоқ И. Бозоров раис бўлган «Қизил Юлдуз» колхозида ҳам сабзавот етиштиришга иккинчи даражали иш деб қаралмоқда.

Шўрчи районидаги Охунбобоев номли, «Ленинизм», «Партия XXIII съезди», Жарқўрғон районидаги «Коммунизм», «Шарқ юлдузи» колхозлари ва «Сурхон» совхозида ҳам эртаги бодринг, карам, помидор экиш пайсалга солиняпти.

Айрим хўжалик раҳбарларининг сабзавот ва картошка етиштиришга бундай масъулиятсизларча муносабатда бўлишини қандай изоҳлаш мумкин? Бу жумбоқни область партия комитети ва область ижроия комитети ечиб берар, деган умиддамиз.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚОРАКЎЛ ТЕРИ — ДАВЛАТГА

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Тўрткўл районидаги Ильич номли, «Коммунизм», Максим Горький номли, Ленин номли колхозлар давлатга қоракўл тери сотиш планини анча ошириб адо этдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ОҚ ЙЎЛ, ЎРИНБОСАРЛАР

Партия ва ҳукуматимиз Ватанимизнинг мудофаа қудратини ошириш учун барча чораларни кўрмоқда. Ҳар йили ўз акалари қўлидан жанговар эстафетани олиш учун Армия ва Флотга ёш солдатлар келиб қўшилмоқдалар.

Қуролли Кучлар ташкил этилган дастлабки кунлардаёқ Ватанимиз меҳнаткашлари ҳарбий хизматни ўзларининг шарафли ва масъулиятли бурчлари деб ҳисоблаган эдилар. Ёш Қизил Армия сафларига коммунистик идеал тантанасига қаттиқ ишонган, революцион руҳдаги ишчи ва деҳқонлар келган эдилар. Ватанимиз учун энг оғир кунларда ҳам совет кишилари қўлларига қурол олиб, уни босқинчилардан сақлаб қолиш учун қаҳрамонона курашдилар. Дарҳақиқат, шонли Қуролли Кучларимиз сафида хизмат қилиш совет гражданларининг энг фахрли ва юксак бурчидир. Ота ва боболаримизнинг қаҳрамонона анъаналарига содиқ бўлган совет ёшлари Ватан учун хизмат қилиш мақсадида армия сафига бормоқдалар. Бўлажак жангчилар бошланғич ҳарбий тайёргарликни муваффақиятли ўтадилар. Қуролли Кучларимиз сафига жисмонан чиниққан, ўқимишли ёш авлод келиб қўшилаётир. Ўтган йили республикамиз партия ва ҳукумати раҳбарлигида комсомол ташкилотлари, соғлиқни сақлаш, маориф органлари, ҳарбий комиссариатлар, ДОСААФ ташкилотлари, спорт жамиятлари ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш соҳасида маълум ишларни амалга оширдилар. Армия ва флотга ўтган йили юборилган ёшларнинг 82 проценти индустриал мутахассисликка эга бўлиб, 90 проценти «Ватанни ҳимоя қилишга тайёр» значогига, 92 проценти эса 8 синф ва ундан юқори маълумотга эгадир.

Бу соҳада, айниқса Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Қашқадарё, Тошкент областларининг ҳарбий комиссариатлари яхши натижаларга эришдилар. Бу йил ҳам армия ва флотга муносиб ўринбосарлар тайёрланди. Шу ойнинг бошларидан республикамиз ёшлари армия ва флот қисмларига кузатила бошланди. Ёшларни армияга кузатишни яхши ташкил этиш зарур. Уларни кўпчилик бўлиб, тантанали равишда кузатиш мақсадга мувофиқдир.

Ўз навбатида Армия ва Флотдан турли касб ва ҳунарларни эгаллаган, ҳақиқий ҳаёт мактабини ўтаган ёшлар бўшатилмоқда. Корхона, муассасалар, ўқув юртларининг раҳбарлари, комсомол ташкилотлари хизматдан қайтган солдатларнинг учрашувларини ташкил этишлари, уларни ишга ва ўқишга жойлаштириш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Бутун Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари жангчилари доҳиймиз ва устозимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига зўр тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу йил ҳарбий хизматга чақирилган ёшлар ҳам ана шу юксак сана шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига ўз муносиб улушларини қўшадилар. Қисқа вақт ичида жанговар техника ва ҳарбий билимни эгаллаб, Ватанимизнинг посбонлари сафидан жой оладилар.

И. КУРГУЗОВ,
Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссариати сиёсий бўлимининг бошлиғи, полковник.

ШАҲАРЛИКЛАРГА ТУҲФА

Тошкент область, Калинин районидаги Орджоникидзе номли колхоз аъзолари шу кунларда дала ишларини социалистик мусобақа асосида қизғин олиб бормоқдалар. Улар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олган мажбуриятларини ошиғи билан бажариш учун астойдил курашаётирлар.

Колхознинг 32 гектар ерига эртаги карам экилган эди. Кўклам кечикишига қарамасдан ҳосил барвақт пишди. Қўчқор Элбеков бошлиқ бригада карамни узишга киришди. Бу бригада 16 гектар ернинг ҳар гектаридан 24 тонна ўрнига 35 тоннадан ҳосил олишни мўлжалламоқда.

Р. МУХСИМОВА.

ШАШКА

ЎЙИНЛАР ЖИДДИЙЛАШМОҚДА

Самарқанд шаҳрида ўтказилаётган 100 катакли халқаро шашка мусобақасида ўринлар алмашиб боряпти. 20-21 май кунлари бўлган мусобақада жаҳон чемпиони, беш марта халқаро турнир ғолиби ригалик А. Андрейко, ўзбекистонлик С. Давидов бир неча марта жаҳон ва мамлакат чемпиони И. Куперманлар устунлик қилмоқдалар. А. Андрейко етти имкониятдан тўрт ярим очкони қўлга киритди. С. Давидов билан И. Куперманларнинг ҳар бири етти имкониятдан тўрт очкога эга бўлдилар.

Голландиялик Т. Сейбрандс 5,5 очко тўплаб, биринчи ўринда боряпти. Москвалик Шчеголев 5 очко тўплаб иккинчи ўринни олди. Швейцариялик Я. Каземир кейинги икки ўйинни дуранг қилди.

Л. ЭРГАШЕВ,
В. ЧЕРКАССКИЙ.

АХЛОҚ-ОДОБ МАСАЛАЛАРИ

БИЗ ҲАМ СТУДЕНТ БЎЛГАНМИЗ

Сўнгги пайтларда мўътабар олимимиз Қори-Ниёзий ахлоқ ва тарбияга оид қатор масалаларни кўтариб чиқиб, жуда хайрли иш бошлади. Қори ака ташаббусини қувонч билан маъқуллаганим учунми, ҳар қалай ахлоқ, одоб ва тарбия масалалари анчадан бери менинг ҳам юрагимни қитиқлаб келар эди. Ниҳоят, шу мавзуда қалам тебратишга журъат этдим.

Ўзбек халқининг асрлар оша яшаб келаётган жуда ажойиб урф-одатлари бор. Булар одамийлик, меҳмондўстлик, садоқат, ота-онага, ўзидан катталарга иззат-ҳурматда бўлиш, иффат, шарму-ҳаё, содда, бежирим кийиниш ва ҳоказолардир. Бу ажойиб хислатларни биз покиза сақлашимиз ва келажак авлодга беғуборлигича мерос қолдиришимиз керак.

Мен ёшларни жуда севаман. Ҳар бир куним ёшлар ичида ўтади. Бундан ташқари ҳаётимнинг энг гўзал даврларини ёшлар ташкилоти—Ленин комсомоли сафида ўтказганман.

Бизнинг ёшларимиз гражданлар уруши йилларида мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатган, синфий душманларга, саводсизликка қарши курашган, зарбдор беш йилликлар даврида чиниққан, Улуғ Ватан урушининг оғирликларини елкасида кўтарган, қўриқ ерларни очган, йирик ГЭСларни қуришда фидокор бўлган эди. Ҳозир ҳам ёшларимиз партия ва Совет ҳукуматининг қудратли таянчи бўлиб келмоқда.

Бизнинг ёшлик, студентлик йилларимиз кўп қийинчиликлар билан ўтган эди. Ҳали Совет ҳукумати ўзини батамом ўнглаб олмаган, синфий душманлар тўла тугатилмаганлиги сабабли баъзан турмушда турли етишмовчиликлар бўлиб турар эди. Биз ҳар қалай қийинчиликларни меҳнат билан енгиб ўта олган эдик.

Ҳозир ёшларимизнинг илм олиши, ишлаши, орзуларига эришиши учун ҳамма шароитлар яратиб берилган. Ҳамма ёқда фаровонлик, мўл-кўлчилик. Худди шу фаровонлик, маъмурчиликнинг, партия ва ҳукуматимиз кўрсатаётган алоҳида ғамхўрликларнинг қадрига етмасдан «тўқликка шўхлик» қабилида иш тутиб, яхши анъаналаримизни унутаётган баъзи ёшларни кўрганда ачиниб кетасан, киши.

Ёшларимизнинг энг буюк хислати—ҳалол меҳнат ва ижод билан яхши ном қозониб, инсонлар юрагидан жой олишдир. Ҳозир кўпчилик ёшлар илм-фанда ҳам, маданият, санъат соҳасида ҳам, моддий неъматлар яратишда ҳам ўзларини кўрсатишяпти.

Киши ҳар қанча яхши, ялтироқ кийингани билан меҳнатда ўзини кўрсатмаса, ҳеч қачон эл-юрт ҳурматига сазовор бўлолмайди. Астойдил меҳнат қилган кишининг мартабаси ҳамиша баланд бўлади.

Менинг курсдошларимдан бири — ҳозир Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти Обид Содиқов студентлик даврида юпун кийимда олис ердан дарсга пиёда қатнар эди. Ҳозирги ўрта ва олий таълим министри, академик Т. А. Саримсоқов докторлик диссертациясини ёқлаётган вақтида солдат ботинкасида минбарга чиқиб гапирган эди.

Мен буларни айтиш билан ҳурматли олимларимизнинг камтарлигини, кишининг кўрки ялтироқ кийими билан эмас, аксинча самарали меҳнати, ижоди билан белгиланишини яна бир карра таъкидламоқчиман.

Кўпинча ёшлар тарбияси ҳақида сўз кетар экан, айрим ахлоқий камчиликлар учун ёшларнинг ўзлари айбдор деб гапирамиз. Бу гап қисман тўғри. Одатда ёшларда бошқаларга тақлид қилиш хусусияти устун бўлади. Шу кунларда мода кетидан қувиш, меҳнатдан қочиш, кўча-кўйда бир тўда бўлиб гитара чалиб бекорга санғиш, ўзидан катталарни ҳурмат қилмаслик, майшатга берилиш, беадаблик ва ҳатто безорилик қилиш айрим ёшларга одат бўлиб қолмоқда.

Мен чет мамлакатлардан келган меҳмонларнинг ўзбек миллий кийимларига ҳавас билан, суқланиб қарашини неча марта кўрганман. Студент қизларга ўзбек аёлларининг кўрки уларнинг ҳаё-ибосида, ҳайдар кокилида, найкамалак атлас кўйлакларида, ироқи дўпписида, бахмал нимчасида мужассамлашган деб фахр билан гапираман. Биз маданий кийиниш тарафдоримиз. Лекин баъзи ёшлар бошларига «ўтов»ларни қўндириб, узун сочларини кесиб, бачкана кийимлар кийган ҳолда ўзларини кўз-кўз қилиб юрадилар ва баъзи беқарор ёшларнинг «кўзини ўйнатадилар».

Баъзи ўзига тўқ оилалар «ўзимиз ёшлигимизда емадик, боламиз есин, ўзимиз киймадик, боламиз кийсин» деб фарзандини ҳаддан ташқари талтайтириб, шахсиятпараст қилиб ўстирадилар. Бундай оилада улғайган ўғил ёки қиз кейинроқ: «Сенлар қаридинглар, мен ёшман. Мен яшашим керак!»—деб ота-онанинг кўкрагига мушт тирашдан ҳам ҳайиқмайдиган бўлади. Ана шунда ота-она афсус билан бармоқ тишлаб қолади.

Арзандаси ҳушёрхонада ётиб чиққанлиги учун келтирилган жарима қоғозини кўрганда ота-она қандай аҳволга тушишини бир ўйлаб кўринг.

Кўпчилик оналар фарзандларини рўзғор ишларига қўл урдирмай, тантиқ, тегманозик қилиб ўстирадилар. Мустақил турмуш қурилгандан кейинги турли можаролар, онанинг ана шу «меҳрибонлиги» оқибатида келиб чиқади. Агар шу арзанда ёшлигидан меҳнат қилишга одатланганда эди, ортиқча гап-сўзлар учун ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Кино-театрларда, телевизорда кўрсатилаётган айрим кино-фильмлар ҳам ёшлар тарбиясига салбий таъсир кўрсатиб, маънавий беқарорликларнинг юз беришига сабаб бўлмоқда. Баъзан экранларда бир ҳафта сурункасига ватанпарварлик, қаҳрамонлик руҳида яхши кинолар кўрсатилса, иккинчи ҳафтада нуқул ғарбга хос уятсизликдан иборат фильмлар кўрсатилади. Яна бунинг устига «16 ёшга тўлмаган болаларнинг кўриши мумкин эмас» деб ёзиб, уларнинг юрагини қитиқлаб ҳам қўядилар.

Октябрь революцияси хотин-қизлар учун мисли йўқ озодлик, тенглик берди. Аммо орамизда ҳуқуқ тенглигининг тескарисини тушунадиган аёллар ҳам йўқ эмас. Бундайлар ахлоқ нормаларига зид ишларни қилишни ҳам «эркинлик» деб тушунишади. Уларнинг айрим ҳатти-ҳаракатларини териб, насиҳат қилсангиз «Мен озод ўзбек қизиман. Менга ақл ўргатманг! Фалончининг онаси бўлса нима қипти, у билан юриш юрмаслигим менинг ихтиёримда!» деб жеркиб берадилар.

Шарқ халқлари орасида севги-муҳаббат қадим замонлардан бери энг юксак инсоний фазилат ҳисобланиб келади. Илгарилари севишганлар бир-бирини қучоқлаб, ўпиши у ёқда турсин, ҳатто қўлига қўл тегиши ҳам катта беодоблик ҳисобланар эди.

Ҳозир-чи? Ҳозир баъзи ёшлар шарму-ҳаё, иффат, севгининг қадрига етмай, ҳеч бир машаққат чекмай, осонликча висолга етишмоқчи бўладилар.

Буларнинг ҳаммасидан шундай хулосага келиш мумкинки, айрим ёшларда учраётган маънавий беқарорликлар, ножўя қилиқлар, бемаза ҳатти-ҳаракатлар учун катталар, ота-оналар ҳам айбдордир.

Қадрли дўстлар, агар сиз болаларингизни келажакда халқ, жамият учун фойдали шахс бўлиб етишишини истасангиз, не машаққатлар билан қўлга киритилган ютуқларимизни ишончли қўлларга топшириш ниятида бўлсангиз, ёш авлодни ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом, ростгўй, меҳнатсевар, ватанпарвар кишилар қилиб тарбиялаш асосий вазифангиз эканини унутманг!

М. ОРИФХОНОВА,
Тошкент Давлат университетининг профессори

ТОВУШДАН ТЕЗУЧАР САМОЛЁТ

Мамлакатимизнинг ҳаво йўлларида янги пассажир самолёти қатнай бошлади. Товушдан тезучар бу самолёт бошқа ҳаво кемаларига қараганда катта бўлишига қарамай, техника синовидан муваффақиятли ўтмоқда.

Янги ҳаво кемаси ҳар жиҳатдан қулай бўлиб, пассажирларни манзилга тез ва хавф-хатарсиз элтиб қўяди. Тезучар гигант осмонга парвоз қилишда ва ерга тушишда бошқа самолётлар каби осонлик билан бошқарилади. Ўтган куни йирик олимлар ва мутахассислар иштирокида машина сўнгги имтиҳондан ўтказилди. Машҳур конструктор А. Н. Туполевнинг бевосита раҳбарлигида яратилган бу ҳаво лайнери синов учишларини муваффақиятли ўтказганидан кейин кўплаб ишлаб чиқарила бошланади.

Суратда: «ТУ-144» самолёти.

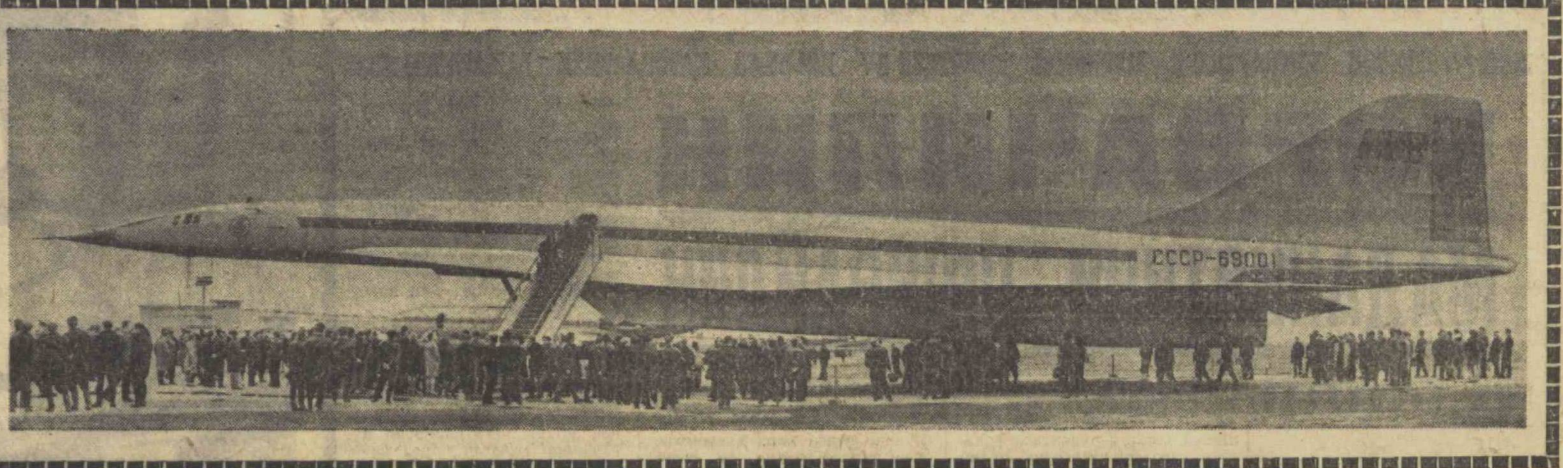

Турли мамлакатларда

О. ЧЕРНИКНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПРАГА. (ТАСС). Бу ерда давлат аппарати масъул ходимларининг кенгаши ўтказилди. Мамлакатдаги аҳволни муқимлаштириш масалаларига бағишланган бу кенгашда Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг раиси О. Черник доклад қилди.

Ҳозирги вақтда бутун жамиятимизнинг асосий вазифаси программа баёнотларимизда айтилган гапларимизни изчиллик билан амалга оширишга ўтишдан иборат, деди у. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети апрель пленумининг асосий маъноси мана шу.

Кейинги ойларнинг тажрибаси, деб давом қилди О. Черник, социалистик давлатнинг обрўйини ва унинг ҳамма органлари обрўйини қатъият билан қайта тиклаш зарурлигини яққол кўрсатди. Бусиз ички сиёсий аҳволни стабиллаштириб бўлмайди, бусиз экономикада, сиёсатда, бутун жамиятни ривожлантиришда олдинга бориш мумкин эмас.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети ноябрь пленумининг резолюцияси ва апрель пленумининг қарорлари партия ҳаракатларининг бирлигини вужудга келтириш ишлари Марказий Комитетнинг резолюциясини оғизда қувватлаб, аммо қабул қилинган қарорларни амалда албатта бажариш зарурлигини тан олмаётганлар билан кўпинча бўлиб турган кескин тўқнашувлар шароитида ўтаверади.

Иқтисодий соҳада бизнинг олдимизда айниқса қийин ва мураккаб вазифалар турибди, деди сўнгра О. Черник. Экономикадаги самарасизликнинг ўтишини чеклаб қўйишга муваффақ бўлолмадик, шу сабабли ҳукумат кейинги вақтларда бир қанча чораларни кўрди. Бу чоралар маблағларни сарфлашда рационал тартибни мустаҳкамлашга олиб келиши лозим.

Сўнгра ҳукумат раиси айтдики, социалистик мамлакатлар билан муносабатларимизни бундан буён ҳам нормаллаштириб боришни ўзимизнинг келгусида ҳам биринчи галдаги вазифамиз деб ҳисоблаймиз. Социализмни мамлакатимизда яна ривожлантириш тўғрисида сўз борадими, ёки мамлакатимизнинг хавфсизлиги тўғрисида гап борадими, барибир бизнинг социалистик система мамлакатлари билан ҳамкорлигимизни мустаҳкамлашдан бошқа иложимиз йўқлигини партия ва ҳукуматнинг турли ҳужжатларида неча марталаб таъкидлаб ўтдик.

Армиянинг очиқдан-очиқ социалистик характерда бўлиши, Чехословакия Коммунистик партиясининг раҳбарлик ролига таяниши, Варшава Шартномаси давлатлари қуролли кучларининг мустаҳкам халқаларидан бири бўлиши тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш керак, деди О. Черник.

Армиядаги аҳволнинг ривожланиши Чехословакия миллий армияси солдатлари ва офицерларининг кўпчилиги Чехословакия Коммунистик партияси ва ҳукуматнинг сиёсатини қўллаб-қувватлаётганлигини, Чехословакия Социалистик Республикасидаги социализмни мудофаа ва ҳимоя қилиш учун ўзининг масъул эканлигини англаётганлигини бизга очиқ кўрсатиб турибди. Улар социалистик ҳамдўстлик доирасида туриб, Совет Армияси билан иттифоқда ва биргаликда ҳаракат қилиб, чуқур революцион миллий интернационал традицияларни мустаҳкамлаш йўли билангина армия ватанимизни ҳимоя қилиши мумкинлигини тушунмоқдалар.

ҲАЯЖОНЛИ ПРОБЛЕМА

ЛОНДОН. 21 май. (ТАСС). Англияда уй-жой етишмаслиги ҳозир жуда кескин проблема бўлиб қолди. Уйсизлик билан курашувчи «Шелтер» жамияти ўтказган матбуот конференциясида, расмий статистика маълумотларига қараганда, Англияда камида бир миллион оила яшаш учун яроқсиз шароитда тирикчилик қилаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

«Шелтер» жамиятининг раиси Уилсон матбуот конференциясида гапириб Англиянинг индустриал марказларида — Лондон, Бирмингем, Глазго, Ливерпулда уй-жой етишмай қолганлигини, бу шаҳарларда одамларнинг ҳаддан ташқари тиғиз яшаши ва уй-жой танглиги айниқса кўпроқ ҳис қилинаётганлигини кўрсатиб ўтди.

«АПОЛЛОН-10»НИНГ ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 21 май. (ТАСС). «Аполлон-10» космик кемасининг Ойга қараб учиши давом этмоқда.

Кема ичидаги космонавтлар Томас Стаффорд, Жон Янг ва Южин Сернанлар ўзларини нормал ҳис қилмоқдалар.

Кеча, парвозининг учинчи суткасида космонавтлар навигация кузатишлари ва тажрибалари ўтказдилар, шунингдек Ой яқинида ўтказиладиган операцияларга тайёргарлик кўрдилар. Телевизион эшиттиришларнинг икки сеанси ўтказилди, шу сеанслар вақтида космонавтлар ер манзарасини 300 минг километр баландликдан кўрсатдилар, шунингдек кабинанинг ички томонини намойиш қилдилар.

Бугун эрталаб космик кема Ойнинг тортиш кучи доирасига кирди. 21 майдан 22 майга ўтар кечаси кема ер йўлдошининг кўринмайдиган зонасига ўтади. Сўнгра марш двигатели ишга солиниб, кема эллипсимон селеноцентрик (Ой атрофидаги) орбитага ўтади.

КОМПАРТИЯ САФЛАРИ ЎСМОҚДА

● ПАРИЖ. (ТАСС). «Юманите» газетаси ўзининг 20 май сонида Франция коммунистларининг сафи кун сайин ўсиб, мустаҳкамланиб бораётганлигини ёзади. Газета пойтахтнинг Париж районида кейинги уч ҳафтанинг ўзида Франция Коммунистик партиясига 1.650 киши кирганлигини хабар қилади.

1969 йилнинг тўрт ойи мобайнида жами бўлиб Франция Компартияси Париж федерациясига 10.100 янги аъзо қабул қилинган.

● РИМ. (ТАСС). «Унита» газетасининг хабар беришича, ҳозирги вақтда Италия Коммунистик партияси сафларида 1.418.116 киши бор.

Шу йил март ойининг охирларида Италия Компартиясининг 1.328 минг аъзоси бор эди.

ШВЕЦИЯ. Май ойида бу ерда Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши чиқишлар яна авж олиб кетди. Суратда: Стокгольмдаги кўчалардан бирида намойиш пайти.

Прессенс бильд—ТАСС фотоси.

ГРЕК ДЕМОКРАТЛАРИГА ОЗОДЛИК БЕРИЛСИН!

Афина ҳарбий хунтаси Грециянинг мард ватанпарварларидан уч олаётганлиги Ўзбекистон меҳнаткашларининг қаҳр ва ғазабини қўзғамоқда ва ғоят ташвишга солмоқда.

Грек демократлари билан бирдамлик Совет комитетига кўмаклашувчи Ўзбекистон группаси совет жамоатчилигининг фикрини ифодалаб, Греция реакциясининг бебошлиги давом этаётганига қарши кескин норозилик билдиради. Биз Г. Фаракосга ва бошқа ватанпарварларга қарши кўрилган адолатсиз чораларнинг бекор қилинишини, ғайри-қонуний суд мажлислари тўхтатилишини талаб қиламиз. Грециянинг ичкарисида ҳам, бутун дунёда ҳам хунта тобора яккаланиб қолишига аминмиз. Биз фашист ҳарбийларнинг қурбони бўлган барча сиёсий маҳбусларнинг озодликка чиқарилишини талаб қиламиз.

Грек демократлари билан бирдамлик совет комитетига кўмаклашувчи Ўзбекистон группаси.

Францияда президент сайлови олдидан

НОМЗОДЛАР

Шундай қилиб, сайлов бюллетенларига деголлчи Жорж Помпиду, центрист Ален Поэр, социалист Гастон Деффер ва коммунист Жак Дюкло номи битилди. Бошқа кишиларнинг номзоди кўрсатилиши ҳам эҳтимол. Лекин улар сайлов натижасига бирор-бир таъсир кўрсатолмайди. Елисей саройига ўтиш учун кураш ҳал қилувчи даврга кирди.

Ален Поэр ўз номзодини рўйхат тугашидан ниҳояти бир кун олдин кўрсатди. 28 апрелдан эътиборан вақтинча президентлик лавозимини эгаллаган кундан бошлабоқ у социалист Гастон Деффердан тортиб, ўта фашист ташкилот ҳисобланган «Аксьон Франсэз» ташкилотининг раҳбари Тиксье-Виньякургача жуда хилма-хил сиёсий гуруҳларнинг вакиллари билан тўхтовсиз кенгаш ўтказди. Уларнинг ҳар биридан «номзодимни қўйямми ё қўймайми?» деб сўраб, ичида бунинг уддасидан зора чиқсам, деб хаёл қиларди.

Деголлчилар мустақил республикачиларнинг бошлиғи Жискар д. Эстэндан Помпидуни қўллаб-қувватлаш ҳақидаги ваъдани олиб, у билан ярашганларидан сўнг ўз томонларига центристларни оғдириб олиш учун озмунча ҳаракат қилмадилар. Центристларнинг ўз томонларига ўтишини енгиллатиш мақсадида ҳукмрон партия раҳбарлари центристларнинг қараши бизникига ўхшаб кетади деган овозани тарқатдилар. Айни пайтда улар центристларга «сизлар коммунистларга қарши турган кучларга рахна соляпсиз, бу билан коммунистларга ёрдам беряпсиз» деган таъна тоши отдилар.

Шуниси қизиқки, Поэр ҳам Помпиду каби «Иттифоқ ва ярашув» шиорини майдонга ташлади. Энди бўлса «Юманите» газетасининг бош редактори Рене Андрие айтганидек, ҳар икки партия арбоблари бу шиорни олдин сизлар эмас, бизлар майдонга ташлаганмиз деб бахслашмоқдалар. Чиндан ҳам буржуазия Помпиду номзоди деголлчилар туфайли инқирозга учраб қолмасмикин деб чўчимоқдалар. Шу боисдан ҳам йирик капитал сиёсий майдонга деголлчилар сиёсати билан боғлиқ бўлмаган иккинчи кишининг номзодини ташладилар.

Кузатувчиларнинг фикрича, бу ҳар икки номзод ўртасидаги кураш сайловларнинг биринчи даврасигача давом этса керак. Мабодо, улардан бири бу даврада мутлоқ кўпчилик овозни ололмаса, иккинчи даврада рақибига ўрнини бўшатиб бериши керак.

Ҳозир юз берган вазиятда Гастон Дефферннг ҳолати жуда қизиқ туйиляпти. У ўзининг номзодини коммунистлар қувватламаслигини билса ҳам, бундан кўзини юмди. У жилла бўлмаса аҳолининг ўрта табақаси овоз беради деб ўйлаяпти. Бироқ, бу табақадаги сайловчиларнинг кўпчилиги баъзан деголлчиларга овоз бериб келгани ҳаммага маълум.

Дефферни ишчилар синфи мутлақо ёқтирмайди. Негаки, у коммунистларга душманлиги туфайли кўпроқ центристларга оғади. Ўтмишда Франция социалистларининг раҳбарлари президент ва бош министр лавозимларини эгаллаган эдилар. Лекин бу ҳол меҳнаткашлар ҳисобига бойишда эксплуататор синфларга сира тўсқинлик қилмаган эди. Социалист министрлар Ҳинди-Хитой ва Жазоирда мустамлакачилик уруши олиб бордилар. «Совуқ уруш» сиёсатини, Америка империализмининг агрессив стратегиясини қўллаб-қувватлаб келдилар.

Коммунистлар ва социалистлар Дефферннг номзоди кўрсатилганига қадар ҳукуматнинг умумий программаси ёки ақалли бу программанинг асосий принциплари хусусида келишиб олганларида эди, сўл кучларнинг ягона номзод кўрсатиш масаласи осон кўчган бўларди. Бундай битим бўлганида президентликка номзод социалист бўлиши ҳам мумкин эди. Чунки, Компартия коммунист номзодини кўрсатмоқчи эмас эди.

Социалистлар биргаликда программа тузиб чиқиш учун учрашув ўтказиш ҳақидаги коммунистлар таклифини икки марта ҳам рад этди. Социалистлар бир битимга келмаслиги маълум бўлгач, Франция Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз номзодини кўрсатишга қарор қилди. Сенатор, партия Марказий Комитетининг секретари, Франция Компартиясининг асосчиларидан бири ўртоқ Жак Дюкло номзод қилиб кўрсатиладиган бўлди. «Унинг ҳалоллиги, тажрибаси, меҳнаткашлар манфаатини қаттиқ туриб ҳимоя қилишини,—деди ўртоқ Вальдек Роше пленумда сўзлаган нутқида, — ҳамма дўстларимиз ҳам, мухолифларимиз ҳам яхши билади».

Ҳозир кўпчилик корхона ва муассасаларда, коммуна ва шаҳарларда сўл кучларнинг ягона номзоди бўлган Жак Дюклони қўллаб-қувватловчи комитетлар тузилмоқда. Парижнинг ўзида ҳозиргача 200 га яқин шундай комитет тузилди. Мамлакатнинг бошқа районларида ҳам комитетлар тузилмоқда. Шуниси муҳимки, мазкур комитетларда Компартия аъзоси бўлмаган ишчилар ва зиёлиларнинг вакиллари ҳам қатнашмоқда. Бу табиий. Чунки мамлакатда демократик ўзгаришлар ясашга интилган ҳар бир киши сўл кучларнинг номзоди бўлган кишига—Жак Дюклога овоз беради.

Ю. БОЧКАРЕВ,
АПН махсус мухбири.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚОВУН ПАЛАКДАН... ТАМАКИ

ГАВАЙ оролларида қовун палак япроғидан папирос тайёрлаш тажриба қилиб кўрилди. Бундай папирослар чекиш учун жуда яхши, унинг тутуни инсон ўпкасига унча зарар етказмайди.

Ороллардаги кашандалар яқинда оддий тамакидан тайёрланган папирос ўрнига қовун япроғидан тайёрланган «қовун» сигареталарини чекишга киришиб кетсалар керак.

ҚАДИМИЙ РИМДА... ТАКСИ

ҚАДИМ замонларда ҳам такси бўлган экан. Яқинда Италияда меъморчилик санъатига доир бир рисола топилди. Бунда биноларнинг қурилиши ҳақида гап юритилиб, жумладан, қадимий Римда «такси» бўлганлиги ҳам эслатиб ўтилади. Фойтунчи «шчетчик»ка қараб йўловчилардан ҳақ олган. Қадимий «таксомотор» тишли иккита ғилдирак ва иккита қутидан иборат бўлган. Извош беш минг қадам юргандан кейин «таксомотор» ишлаб, юқоридаги қутидан пастдаги қутига битта тошча тушган. Йўловчи манзилига етгандан кейин «такси»чи пастда турган қутида нечта тош борлигини санаб, ўшанга яраша йўловчидан ҳақ олган.

СУВ ОСТИДА ЮРУВЧИ... ҚУШ

ТЕЗ оқар сойларнинг қирғоғида узоқ ўтириб, сувга тикилсангиз сув устида учиб юрган тумшуғи оқ, қанотлари жигарранг қушчани кўрасиз. Бу — олапкадир. Бу қушча сой устида тўсатдан пайдо бўлиб қолади. Сувга қўниб, оқимга қарши суза бошлайди, сўнг тўсатдан йўқ бўлиб қолади. Бу пайт у сув остидан сузиб бораётган бўлади. Қушча сув остидан оқимга қарши сузса ҳам оқим уни сув юзасига чиқариб юбормайди. Чунки қушча бошини паст қилиб тўлқинларнинг остидан сузади, ўзига озуқа қидиради.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг ҳамма районларида ҳаво ўзгариб турса ҳам ёғингарчилик бўлмайди. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областларида жануби-шарқ томондан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. 20-25, жанубда 28 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво булутли бўлиб ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади, кечаси 10-12, кундузи 23-25 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО бугун

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Еш ижрочилар концерти, 9.30 —Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча), 10.10—Увертюралар, 11.15—М. Бурхонов. Хор учун қўшиқлар, 12.45 — «Замондошларимиз», 13.30 — Эстрада концерти, 15.15 — «Ҳаёт қўшиқлари», 16.10 — Музикали соат, 16.50 «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Ўзбекистон композиторларининг куйлари, 18.00—С. Ўтанов. «Муқаддас бурчимиз», 18.10 —«Ялла» концерти, 19.20 — Талабларга мувофиқ концерт (татарча), 20.00 — «Ўзбекистон қурилишларида» радиожурнали (русча), 20.30 — Концерт (саноат ходимлари учун), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Концерт (экиш илғорлари учун), 21.40 —«Мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг сиёсий ва иқтисодий мустақиллик учун кураши», 22.20 — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист М. Мансурова куйлайди, 22.40 — Расул Рза. «Учрашув», 23.15—«Куйлар тинглаб дам оламиз».

ТЕЛЕВИДЕНИЕ бугун

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.35—Телефильм, 18.45 — Теляангиликлар, 19.00 — Қишлоқ меҳнаткашларининг ленинча меҳнат вахтаси, 19.20 — Реклама, 19.25 — «Омад сўқмоқлари» (бадиий фильм), 20.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 21.00 — Ота-оналар университети, 21.30 — Теле-янгиликлар, 21.45 — Ўткир зеҳнлилар мушоираси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/V да Мария Стюарт, 24/V да Мария Стюарт, 25/V да Замон драмаси.

МУҚИМИЙ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/Vда Концерт, 24/V да Навоий Астрободда, 25/V да Ёшликда берган кўнгил (кундузи). Фарғона тонг отгунча (кечқурун).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 8 яримда).

«24-25» қайтмаяпти — «ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 9.45, 11.30 да).

Сўнгги воевода — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 3, кеч 9 да).

Эрамиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 11.40, кундуз 1.20 минут, 5, кеч 7 да).

Разведкада бўлган воқеа — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Чапай шунқорлари — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Эрамиздан миллион йил илгари — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сўнгги воевода — «ХИВА».

Ёшлик—бебошлик — ТЕЛЬМАН номли.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

23-24 майда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ф. ШИЛЛЕР

«МАРИЯ СТЮАРТ»

3 пардали трагедия

Туроб ТУЛА таржимаси

Саҳнага қўювчи — БССРда хизмат кўрсатган артист М. Л. СПИВАК.

Режиссёр — УзССР халқ артисти А. ТУРДИЕВ.

Рассомлар — Г. БРИМ ва М. ЭШОНХУЖАЕВ.

АСОСИЙ РОЛЛАРДА:

УзССР халқ артистлари: Я. АБДУЛЛАЕВА, И. БОЛТАЕВА, З. МУҲАММАДЖОНОВ, Ҳ. НАРИМОНОВ, С. ТАБИБУЛЛАЕВ, А. ТУРДИЕВ, М. ЮСУПОВ;

УзССРда хизмат кўрсатган артистлар: Т. АЗИЗОВ, Э. МАЛИКБОЕВА, С. НОРБОЕВА, С. СОТИБОЛДИЕВА, Т. ШУКУРОВ ва бошқалар қатнашадилар.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Билетлар сотилмоқда.

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА

23, 24, 25 майда

«БИР ЮЗ БИРИНЧИ СЕНАТОР»

номли янги бадиий фильми НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

«МАФИЛЬМ» (Венгрия) маҳсулоти.

Сценария авторлари: ПЕЛ ТЕСТИ, ДЕРДЬ ГЕМЕШИ.

Режиссёр: МАРТОН КЕЛЕТИ.

Ролларда: ЛАЙОШ БАШТИ, ЭРИКА СЕГЕДИ, РУДОЛЬФ ШОМОЬВАРИ, ТИБОР БИЧКЕИ, ЗОЛТАН ВАРКОНИ.

Сеанслар кундуз соат 1.15 м., 3,5 да, кечқурун 6.45 м. да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

Справкалар учун телефонлар: 4-20-34, 4-21-74.

АНГРЕН 3-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1969-70 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика слесарь-монтажчи, электр-газ пайвандчилар, 3 класс парма уста—шофёрлари, экскаваторлар машинистлари, механизмлар ва шахта машиналари машинистлари, кон қазилмалари проходчиклари.

Билим юртига 8—11 синф ҳажмида маълумоти бор, 16 ярим ёшдан—25 ёшгача бўлганлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 1 йилдан 2 йилгача.

Бошқа жойдан келганларга ётоқхона берилади.

Яхши ўзлаштирувчиларга ойига 36 сўм стипендия тўланади.

Билим юртига кириш имтиҳонсиз қабул қилинади.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Ангрен шаҳар, Тошкент область, Ждавов кўчаси, 40 уй, телефон 1-29.

«АЛМАЛЫКСВИНЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 5-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

Қурилиш-монтаж ишлари билан таниш бўлган геодезист

КЕРАК

Ишчилар 3 ой ичида турар-жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Олмалиқ шаҳар, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИНИНГ АРХИТЕКТУРА ФАКУЛЬТЕТИ

28 МАЙДАН 25 ИЮЛГАЧА шу факультетга кирувчилар учун

РАСМ ЧИЗИШ БЎЙИЧА

ИККИ ОЙЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСИ ОЧАДИ

Мурожаат учун адрес: Ўзбекистон кўчаси 23-уй, архитектура факультети.

«ЎЗБЕКВИРЛАШУВ» РЕСПУБЛИКА ПИВО ЗАВОДЛАРИГА

ачитқич ишлаб чиқариш корхоналари технологлари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Жомий кўчаси, 5-уй (10, 14, 56-автобуслар, 7, 10-троллейбусларнинг «Трактор-йиғув заводи» бекати).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337804. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва хатлар — 333679, 333553. Иллюстрация—334524, Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон —48—85, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 119. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01396.